

DİJİTAL MİRASIN MİRASÇILARA İNTİKALİNDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI SORUNU

Dr. İpek B. Aldemir Toprak*

Öz

İnternet, dijitalleşmenin etkisiyle artık yaşantımızın ayrılmaz bir parçasıdır. Öyle ki, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 29 Ağustos 2023 yılında yayınlanan “Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması 2023” raporuna göre Türkiye’de internete erişim imkânı olan hane oranı %95,5’tir. 16-74 yaş grubundaki kişilerde internet kullanım oranı ise %87,1’dir. Artık ağ bağlantılı dünyada izler ve varlıklar yalnızca fiziksel olarak değil, dijital olarak da bırakılmaktadır. Sosyal medya platformlarında vakit geçirerek, internette resim, video ve metin paylaşarak, e-posta, SMS, iMessage ve Whatsapp aracılığıyla iletişim kurulmaktadır. Alışverişler çevrimiçi gerçekleşmekte, banka hesapları ve sağlık sigortası akıllı telefonlar üzerinden yönetilmekte veya ödenmektedir. Buna karşın her geçen gün artan sayısıyla sosyal medya hesapları başta olmak üzere tüm dijital varlıkların akıbetinin, kullanıcıların ölümü halinde ne olacağı önemli bir sorundur. Zira bir dijital veri kullanıcısının ölümünden sonra, çok çeşitli dijital veriler çeşitli çevrimiçi ve çevrimdışı yerlerde kalır. Buna rağmen hukuk bilimi söz konusu verilerin akıbeti ve kişilerin verilerinin korunmasına adına konuya özgü bir çözüm henüz geliştirmemektedir.

* Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye | Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Law Department of Civil Law, Ankara, Türkiye.

✉ipekbetulaldemir@gmail.com •ORCID 0000-0003-0721-3044.

- ✎ **Atıf Şekli** | Cite As: **ALDEMİR TOPRAK**, İpek B.: “Dijital Mirasın Mirasçılara İntikalinde Kişisel Verilerin Korunması Sorunu”, SÜHFD, C. 32, S. 4, 2024, s. 2265-2308.
- ✎ **İntihal** | Plagiarism: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.
- ✎ Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. | This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Anahtar Kelimeler

- Miras • Dijital Tereke • Dijital Varlık • Kişisel Veri • Veri Koruma

THE PROBLEM OF PERSONAL DATA PROTECTION IN THE INHERITANCE OF DIGITAL HERITAGE TO HEIRS

Abstract

With the effect of digitalisation, the internet is now an integral part of our lives. So much so that, according to the 'Household Information Technologies (IT) Usage Survey 2023' report published by the Turkish Statistical Institute on 29 August 2023, the rate of households with access to the internet in Turkey is 95.5%. The rate of internet usage in the 16-74 age group is 87.1 per cent. In the networked world, we leave our traces and assets not only physically but also digitally. We spend time on social media platforms, share pictures, videos and texts on the internet, communicate via e-mail, SMS, iMessage and Whatsapp. We do our shopping online, manage our bank accounts and health insurance companies via our smartphones or make payments. It is an important problem what the fate of all digital assets, especially social media accounts with their ever-increasing number, will be in the event of the death of users. After the death of a digital data user, a wide variety of digital data remains in various online and offline locations. Despite this, legal science has not yet developed any solutions for the legator, the third parties addressed, the heir and the service provider, who must fulfil legal obligations even after death.

Keywords

- Inheritance • Digital Inheritance • Digital Property • Personal Data • Data Protection

GİRİŞ

Teknolojinin ilerlemesi, dünyada ve ülkemizde dijitalleşmeyi yaygınlaştırmaktadır. Böylelikle dijitalleşme yeni meslek gruplarını oluşturmakta, eğitime katkıda bulunmakta ve insanların sosyal hayata farklı bir şekilde katılımını sağlamaktadır. Lakin, insanların değişen ihtiyaçlarına farklı bir şekilde yaklaşan dijitalleşme, birçok sorunu beraberinde getirir. Özellikle kullanıcıların zaman zaman haberleşmenin gizliliğini ihlâl etmeleri, banka hesaplarının ele geçirilerek maddî kayıp ve mağduriyet yaşanması veya kişisel verilerin bu platformlarda nasıl korunacağı meselesi önemli sorunlardır. Ayrıca miras bırakanların çoğu, artık ölümleri

sonrasında geride e-posta hesabı, sosyal platform üyeliği veya en azından bilgisayarlarında bazı verileri bırakmaktadır. Sahibi öldüğünde bu verilerin akibetinin ne olacağı özellikle önemlidir. Mevcut hukukî düzenlememiz bakımından bu verilerin ekonomik bir değere sahip olması belirleyicidir. Lakin belirtmek gerekir ki, dijital varlıklar çoğu durumda sadece ekonomik bir değer taşımaz. Aksine bu dijital varlıklar, miras bırakanın veya üçüncü kişilerin kişisel mesajlarını ya da verilerini de içerir. Dijital hizmet sunucuları ise kullanıcılarıyla yaptıkları sözleşmede kişisel verilerin korunmasına ilişkin taahhütte bulunur. Bu verileri onların rızası olmaksızın paylaşmama yükümlülüğü altına girerler. Zira dijital varlıkları konu alan hesap sözleşmelerinde yer alması zorunlu olan bu hükümlerin, kişisel verilerin korunmasına ilişkin düzenlemelerle uyumlu olması gerekir. Buna karşın, kullanıcının ölümü halinde miras bırakanın dijital varlıklarının mirasçılara intikal edip etmeyeceği; intikalinin kabulü halindeyse buralarda yer alan kişisel verilerin nasıl korunacağı belirsizdir. Bu bakımdan dijitalleşmeyle birlikte kişisel verilerin değeri ve korunması giderek önemli hale gelmektedir. Dolayısıyla dijital miras, miras bırakanın kişilik hakkı, onunla iletişim kuran üçüncü kişilerin ise kişisel verilerinin korunması ile mirasçılarının miras hakkı arasında sıkışmış durumdadır. Doktrin bu hususu dikkate almış ve bu konuda makaleler yazılmıştır. Öte yandan, gelecekte sayısının artacağı varsayılsa da farklı ülkelerde bu konuda verilmiş mahkeme kararı da vardır. Tüm bunlara rağmen, konuyu dijital mirasın özelliklerine göre ele alan yasal düzenleme bulunmamaktadır. Çalışmamızda ise öncelikle dijital varlık kavramı açıklanarak, bunların mirasçılara intikal edip etmeyeceği sorunu ele alınmaktadır. Ardından mevcut hukukumuz bakımından mirasçılara intikal edeceği kabul edilen dijital varlıklarda miras bırakanın ve onun iletişime geçtiği üçüncü kişilerin kişisel verilerinin nasıl korunabileceği değerlendirilmektedir. Böylece miras hukuku ilkeleri temelinde çözümler geliştirilmekte ve olası düzenlemelere işaret edilmektedir. İnceleme miras hukuku bakımından yapılmakta olup, fikrî mülkiyet hukukundan doğan talepler kapsam dışı bırakılmaktadır.

I. MİRAS HUKUKUNA HÂKİM OLAN İLKELER

Tereke (*der Nachlass*) miras bırakanın ölümü ile mirasçılara geçen hukukî değerlerin bütünüdür¹. Miras (*die Erbschaft*) ise terekenin yanında zilyetlik gibi hukukî durumları veya soybağının reddi davasını açma hakkı gibi bazı şahıs varlığı haklarını içerir². Türk Medeni Kanunu'nda tereke (TMK m. 519, 530, 552, 553 vd.) ve miras (TMK m. 575, 576 vd.) kavramlarına birlikte yer verilmektedir. Tanımlardan da görüleceği üzere miras kavramı daha dar ve üst bir kavramı ifade etmektedir. Aynı farklılık dijital tereke ve dijital miras kavramları için de söz konusudur³. Lakin aralarındaki bu farklılıklara rağmen, çalışmada aksi belirtilmediği sürece aynı anlamı ifade eder şekilde kullanılmaktadır⁴.

Miras bırakana ait hakların tek bir olayla ve her bir hakkın devri için kanunun aradığı özel şartların gerçekleşmesine gerek olmaksızın mirasçılara intikali küllî halefiyeti (*Gesamtrechtsnachfolge; Universalsukzession*) ifade eder⁵. Görüldüğü üzere küllî halefiyet, miras bırakanın

-
- ¹ Tanım için bkz. İNAN, Ali Naim/ ERTAŞ, Şeref/ ALBAŞ, Hakan: Türk Medeni Hukuku Miras Hukuku, 12. Bası, Ankara 2024, s. 66; DURAL, Mustafa/ ÖZ, Turgut: Türk Özel Hukuku Cilt IV Miras Hukuku, İstanbul, 2023, s. 8; EREN, Fikret/ YÜCER AKTÜRK, İpek: Türk Miras Hukuku, Ankara, 2023, s. 22; ANTALYA, Gökhan: Marmara Hukuk Yorumu Miras Hukuku Cilt III, Ankara, 2021, s. 69; İNCE AKMAN, Nurten: "Miras bırakanın Dijital Bilgilerinin Mirasçılara Geçişi (Dijital Tereke)", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9 Sa. 2, s. 527-560, s. 531; ÇABRİ, Sezer: Miras Hukuku Şerhi (TMK m. 495-574), Cilt I, Oniki Levha, İstanbul, 2022, s. 31; ERSÖZ, Oğuz: Dijital Tereke Kavramı ve Miras Hukukundaki Sorunları, Oniki Levha, İstanbul, 2024, s. 14.
- ² Ayrıca bkz. DURAL/ ÖZ, s. 5; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 1; AKKURT, Sinan Sami: Dijital Varlıkların Miras Yoluyla Bırakılması, Seçkin Yayınları, 2022, s. 24.
- ³ İki kavram arasındaki farklılıklar hakkında detaylı bilgi için bkz. AKKURT, s. 22-26.
- ⁴ İki kavramın aynı olduğu yönünde bkz. ÇABRİ, s. 31.
- ⁵ İNAN/ ERTAŞ/ ALBAŞ, s. 71; DURAL/ ÖZ, s. 12; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 18; ŞAHİN ŞENGÜL, Eda: "Dijital Miras", Türk Medeni Hukuk Reformunun 95. Yılı Sempozyumu (4 Ekim 2021), s. 165-187, s. 168; İNCE AKMAN, s. 534; SOLMECKE, Christian/ KÖBRICH, Thomas/ SCHMITT, Robin: "Der digitale Nachlass – haben Erben einen Auskunftsanspruch? - Überblick über den rechtssicheren Umgang mit den Daten von Verstorbenen", MMR 2015, s. 291-295, s. 291; PRUNS, Matthias: "Keine Angst vor dem digitalen Nachlass!", NWB 2013, s. 3161-3167, s. 3164; SÄCKER, Franz Jürgen/ RIXECKER, Roland/ OETKER, Hartmut/ LİMPER, Bettina: Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Verlag C.H. BECK München, 2024, (MüKoBGB/ Bölüm Yazarı), MüKoBGB/LEIPOLD, BGB § 1922 Rn. 3; KLAS, Benedikt/ MÖHRKE-SOBOLEWSKI, Christine: "Digitaler Nachlass – Erbschutz trotz

malvarlığının bir bütün olarak mirasçılara geçmesini konu alır ve ölüm olayıyla birlikte kendiliğinden gerçekleşir (TMK m. 599).

Külli halefiyette temel ilke, kişinin ölümünden sonra devri mümkün ekonomik haklarının ve para ile ölçülebilir değerlerinin mirasçılara intikal etmesidir. Murisin kişiliğine bağlı olan haklar ise kural olarak sona erer⁶. Mirasçılara intikal edecek şeylerden ilki, miras bırakanın aynî haklarıdır. Zira aynî haklar para ile ölçülebilirdir. Lakin para ile ölçülebilir olma, yeterli değildir. Zira kanun koyucu, para ile ölçülebilir olmasına rağmen intifa veya oturma hakkının mirasçılara intikaline cevaz vermektedir. Kişiyeye bağlı irtifak hakları da miras bırakanın ölümüyle birlikte sona erer. Buna karşın, soybağının reddi davasını açma veya miras bırakan tarafından açılan manevî tazminat davasını sürdürme hakkı da mirasçılara intikal eder⁷.

Datenschutz", NJW 2015, s. 3473-3478, s. 3473; HAU, Wolfgang/ POSECK, Roman BeckOK BGB, 70. Edition, C.H. BECK München 2024. (BeckOK BGB/ Bölüm Yazarı), BeckOK BGB/MÜLLER-CHRISTMANN, BGB § 1922 Rn. 17; ANTALYA, s. 91; YILMAZ, İlayda, Dijital Miras, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2022, s. 25; ÇABRİ, s. 6. Ayrıca bkz. Y. HGK, 12.032008, E. 2008/235 K. 2008/248 (Lexpera, Erişim Tarihi: 26.08.2024); Y. 10. HD, 09.11.2022, E. 2022/7255 K. 2022/13952 (Legalbank, Erişim Tarihi: 26.08.2024); Y. HGK, 28.01.2004, E. 2004/14-45, K. 2004/33 (Legalbank, Erişim Tarihi: 26.08.2024).

⁶ "Kural olarak, bir kimsenin ölümü ile mal varlığının bir bütün olarak mirasçılara geçmesini ifade eden külli halefiyet gereğince, miras bırakanın kişisel özelliklerinin ağır bastığı, düşünsel ve bedeni özellik ve yetenekleri göz önünde bulundurularak yapılmış, borcun bizzat miras bırakan tarafından yerine getirilmesi gereken kişisel edim borçları dışında, malvarlığından ifa durumunda olunan maddi edim borçları mirasçılara intikal eder. Miras bırakanın borçları, ölümünden önce yaptığı hukuki işlemlerden, işlediği haksız eylemlerden, malvarlığında meydana gelen sebepsiz zenginleşmeden ve ölüm anına kadar oluşan bir takım olgular nedeniyle doğrudan doğruya kanundan doğabilir. Mirasçılardan sorumluluğu bakımından borcun kaynağı önem arz etmemektedir ve miras kesin olarak kazanılması ile başlayan bu sorumluluk, borcun esaslı ile sınırlı olmayıp, işlemiş ve işleyecek faizleri de kapsamaktadır." Y. HGK, 7.7.2021, E. 2018/825 K. 2021/964 (Lexpera, Erişim Tarihi: 26.08.2024).

⁷ İntikal kapsamına alınan ve alınmayan varlıklar hakkında detaylı bilgi için bkz. LÖTSCHER, Cordula: "Das erbrechtliche Schicksal von -Accounts bei Facebook, Google, Apple & Co.", Zeitschrift für Erbrecht, 2020, s. 304-328, s. 311; BeckOK BGB/MÜLLER-CHRISTMANN, BGB § 1922 Rn. 24; İNAN/ERTAŞ/ ALBAŞ, s. 72-73; DURAL/ ÖZ, s. 8 vd.; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 4 vd.; ANTALYA, s. 71 vd.; İNCE AKMAN, s. 539; BÜYÜKSAGIŞ, Erdem/ ÖZYİĞİT, Sinem/ MİRKELAM FALAY, Selin/ BULDAĞ, İlay Ezgi/ OKUR, Mustafa Said, "Dijital Varlıkların Miras Yoluyla İntikali", Yargıtay Dergisi, C. 47, Sa. 2, Y. Nisan 2021, s. 337-408, s. 367-368; GÜRBÜZ,

Mirasçılar ölenin hak ve yükümlülüklerini, mevcut sözleşme ilişkilerini ölümle birlikte ortadan kalkmamaları koşuluyla üstlenirler⁸. Dolayısıyla mirasçı yalnızca ölenin malvarlığının sahibi olmakla kalmaz. Aksine onun hukukî konumunu, hak ve yükümlülüklerini kural olarak aynı koşullarda elinde bulundurur. Burada mirasa konu tüm haklar ve yükümlülükler, mirasçıya veya mirasçılara bütünüyle ve bölünmeden devredilir⁹.

Mirasın intikalinde özellik arz eden hususlardan biri aile belgeleri ve anı değeri olan eşyalardır. Zira kanun koyucu bu eşyaların terekeye dahil olacağını ve mirasçılara intikaledeceğini düzenlemektedir (TMK m. 653/2)¹⁰. Nitekim İsviçre (ZBG Art. 613) ve Alman hukukunda (BGB Art. 2373) da benzer düzenlemeler bulunmaktadır¹¹. Aile belgeleri ve aile için özel anı niteliği taşıyan eşyaların, mirasçılara intikal edebilmesi için ekonomik olarak bir değere sahip olmaları gerekli değildir¹². Doktrinde, miras bırakanın günlük kayıtlarının¹³ ve mektuplarının¹⁴ da bu bağlamda

---

Eşraf Can: Dijital Miras, Adalet, Şubat 2024, (Dijital Miras), s. 71 vd.; **YILMAZ**, s. 28 vd.; **ÇABRİ**, s. 32, 34; **ERSÖZ**, s. 42-58.

⁸ **LÖTSCHER**, Cordula: Der digitale Nachlass, Schulthess Juristische Medien AG, 2021. (Nachlass), s. 9; **EREN/ YÜCER AKTÜRK**, s. 7; **İNAN/ ERTAŞ/ ALBAŞ**, s. 73; **ANTALYA**, s. 92.

⁹ **BeckOK BGB/MÜLLER-CHRISTMANN**, BGB § 1922 Rn. 17; **İNAN/ ERTAŞ/ ALBAŞ**, s. 72-73; **EREN/ YÜCER AKTÜRK**, s. 18-19.

¹⁰ Ayrıca bkz. **İNCE AKMAN**, s. 544-545.

¹¹ Bkz. aşa. III, B.

¹² **DEUTSCHER ANWALT VEREIN (DAV)**: Stellungnahme des Deutschen Anwaltvereins durch die Ausschüsse Erbrecht, Informationsrecht und, Verfassungsrecht, SN 34/13: Digitaler Nachlass, (DAV-Bölüm yazarı), **DAV- HERZOG**, s. 33; **MüKoBGB/MUSEILAK**, BGB § 2373 Rn. 5; **BeckOK BGB/LITZENBURGER**, BGB § 2373 Rn. 1; **BURANDT**, Wolfgang/ **ROJAHN**, Dieter: Erbrecht, 4. Auflage, C.H. Beck 2022. (Burandt/ Rojahn-Bölüm Yazarı), **BURANDT/ROJAHN-GIERL**, BGB § 2373 Rn. 4.

¹³ **DAV- HERZOG**, s. 33; **PRUNS**, s. 3166; **HERZOG**, Stephanie: "Der digitale Nachlass - ein bisher kaum gesehenes und häufig missverstandenes Problem", NJW 2013, s. 3745-3751, s. 3748; **RAUDE**, Karin: "Der digitale Nachlass in der notariellen Praxis", RNotZ 2017, s. 17-27, s. 19; **LÖTSCHER**, s. 317; **MüKoBGB/MUSEILAK**, § 2373 Rn. 5; **BeckOK BGB/LITZENBURGER**, BGB § 2373 Rn. 1; **BURANDT/ROJAHN-GIERL**, BGB § 2373 Rn. 4; **İNCE AKMAN**, s. 556.

¹⁴ **MüKoBGB/MUSEILAK**, § 2373 Rn. 5; **BeckOK BGB/LITZENBURGER**, BGB § 2373 Rn. 1; **BURANDT/ROJAHN-GIERL**, BGB § 2373 Rn. 4; **İNAN/ ERTAŞ/ ALBAŞ**, s. 583; **İNCE AKMAN**, s. 548.

mirasçılara intikal edeceği ifade edilmektedir. Öte yandan, fikri mülkiyet hakları ve patent hakları, kişisel niteliklerine rağmen, miras bırakılabilir¹⁵.

II. DİJİTAL TEREKE VE DİJİTAL VARLIK

A. Dijital Tereke

Mevcut tahminlere göre internet kullanıcılarının yaş ve ölüm oranlarında sürekli artış beklenmektedir¹⁶. Halen var olan dijital hesapların ise bir kısmı çoktan vefat etmiş olan “*dijital zombilere*” aittir¹⁷. Vefat eden her dijital hizmet kullanıcısı arkasında web sitesi, e-posta ve sosyal medya hesabı, blog, bulut verileri veya çevrimiçi işlemler gibi çeşitli türlerde dijital izler bırakır. Bu dijital tereke, internet üzerinde geniş bir alana dağılmış olabilir. Bir araya getirildiğinde ise kapsamlı bir kişisel resme dönüştürülebilir¹⁸. Söz konusu bu izler dijital terekenin (*digitaler Nachlass*) konusunu oluşturur. Dijital terekenin temelinde *dijital* kavramı yer alır. Fransızca kökenli olan bu kavram, kelime olarak “*sayısal, sanal*” anlamındadır¹⁹. Dijital tereke ise Türk Alman veya İsviçre Medenî Kanun’larında tanımlanmamaktadır. Ancak Alman Barolar Birliği, dijital terekeyi telif hakkını, web sitelerinin haklarını, alan adlarını ve hizmet sağlayıcısı ile miras bırakan arasındaki internetin kullanımına ilişkin sözleşme ilişkilerinin tamamını kapsayan dijital varlıkların tümü olarak tanımlar²⁰. Doktrinde ise sanal ortamda kayıtlı bulunan ve külli halefiyet ilkesi gereğince mirasçılara intikal edebilen bütün malvarlığı değerleri dijital tereke olarak ifade edilmektedir²¹. Bu bakımdan miras

¹⁵ DAV- HERZOG, s. 33; LÖTSCHER, Nachlass, s. 9 vd.; BeckOK BGB/MÜLLER-CHRISTMANN, BGB § 1922 Rn. 24.

¹⁶ İnternet kullanıcılarının yükselen yaş ve artan kullanım oranları hakkında bkz. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2023-49407](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2023-49407) (e.t. 1.11.2024).

¹⁷ DEUSCH, Florian: “Digitales Sterben: Das Erbe im Web 2.0”, ZEV 2014, Heft 1, s. 2-8, s. 2.

¹⁸ DEUSCH, s. 2.

¹⁹ <https://sozluk.gov.tr> (Erişim Tarihi: 26.08.2024).

²⁰ DAV- BRÄUTIGAM, s. 93. Diğer bir tanım için bkz. GÖNÜL KOŞAR, Günhan: “Dijital Miras Üzerine Değerlendirmeler”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. Eylül-Ekim 2023, C. 18, Sa. 216, s. 1065-1101, s. 1079; RAUDE, s. 19.

²¹ ERSÖZ, s. 80. Tanım için ayrıca bkz. İNCE AKMAN, s. 534; HERZOG, s. 3745; MüKoBGB/LEIPOLD, BGB § 1922 Rn. 31; RAUDE, s. 19; LÖTSCHER, Nachlass, s. 3; BeckOK BGB/MÜLLER-CHRISTMANN, BGB § 1922 Rn. 99; BURANDT/ ROJAHN-

birakanın bilgisayarda, bulut bilişimde toplanan veriler, e-posta ve web site sağlayıcılarından veya çevrim içi hizmet sağlayıcılarından alınan dijital varlıklarının tamamı dijital terekedir²². Miras bırakanın dijital verilerinin internette, bulutta depolanmış olması önemli değildir²³. Web siteleri ve alan adları üzerindeki haklar, telekomünikasyon şirketleri ve internet sağlayıcıları ile sözleşmeye dayalı ilişkiler, e-posta hesapları, sosyal ağlardaki üyelikler veya depolanan görüntü ya da sesler dijital terekede yer alır²⁴.

“Dijital tereke” terimi, miras bırakanın ayrı bir terekesinin olabileceğini düşündürmektedir. Ancak bu varsayım doğru değildir. Aksine ikiye bölünmüş bir tereke bulunmamaktadır Dijital terekenin, kavramsal karşılığı olan klâsik terekeden (*analog tereke; analoger Nachlass*) kesin bir şekilde ayrılması mümkün değildir. Böylesi bir ayrıma gerek de duyulmamaktadır. Zira dijital tereke, mevcut hukukî düzenlemeler bakımından klâsik terekeyle örtüşmektedir. Her iki terekede külli halefiyet ilkesine tabidir²⁵. Örneğin, elektronik bankacılık, normalde bir banka ile yapılan ve genellikle klâsik terekeye tahsis edilecek olan sözleşmenin parçasıdır. E-bankacılık erişiminin kendisi ise dijital terekeye tahsis edilmektedir. Ancak mevcut hukukî düzenlemeler bakımından yapılan bu ayırım önemli değildir²⁶.

A. Dijital Varlık

1. Kavram

Dijital terekenin konusunu esas itibariyle dijital varlıklar oluşturur. Dijital varlık (*digitales Vermögen*), niteliği gereği soyut olan, dijital ortamda

---

BRÄUTIGAM, BGB Anh. § 1922 Rn. 3; KLAS/ MÖHRKE-SOBOLEWSKI, s. 3473; KROİß, Ludwig/ HORN, Claus-Henrik/ SOLOMON, Dennis: Nachfolgerecht, Erbrechtliche Spezialesetze, 3. Auflage, Nomos, 2023, (NK-NachfolgeR/ Bölüm Yazarı), NK-NachfolgeR/ HERZOG, Digitaler Nachlass, Rn. 1; DEUSCH, s. 2.

²² KÜNZLE, Hans Rainer: “Digitaler Nachlass nach schweizerischem Recht”, Zeitschrift für Erbrecht, 2015, s. 39-54, s. 40.

²³ HERZOG, s. 3745; LÖTSCHER, Nachlass, s. 5.

²⁴ Bkz. HERZOG, s. 3745; RAUDE, s. 19; KÜNZLE, s. 40; LÖTSCHER, Nachlass, s. 3; BeckOK BGB/MÜLLER-CHRISTMANN, BGB § 1922 Rn. 99; BURANDT/ ROJAHN-BRÄUTIGAM, BGB Anh. § 1922 Rn. 3; KLAS/ MÖHRKE-SOBOLEWSKI, s. 3473.

²⁵ ERSÖZ, s. 80-81.

²⁶ LÖTSCHER, Nachlass, s. 4.

üretilen ve saklanan her türlü dijital veridir²⁷. Bir verinin, dijital varlık olarak adlandırılabilmesi için ekonomik değerinin olup olmadığı önemli değildir. Ayrıca bu varlıklar, fizikî bir yapıya da sahip olmazlar. Dijital varlıklar dijital dünyanın sürekli gelişmesiyle birlikte çeşitlilik gösterirler. Bu sebeple, dijital varlıkların kapsamını net bir şekilde belirlemek mümkün değildir. Lakin dijital platformda yer alan fotoğraflar, videolar, sosyal medya, e-posta, çevrim içi oyun hesapları başlıca dijital varlıklara örnektir. Öte yandan, NFT, dijital bankacılık hesapları, dijital para, Bitcoin gibi kripto varlıklar veya alan adları, IP adresleri, internet siteleri, alışveriş sitelerindeki kullanıcı verileri de dijital varlık olarak nitelendirilmektedir²⁸.

2. Türleri

a. Genel Olarak

Dijital varlıkların bazıları, haberleşme ve sosyalleşme gibi şahsî ihtiyaçları karşılama amacı taşır. Bazıları ekonomik saikle edinilir. Kimi dijital varlıklar ise doktrinde temel olarak kriptografiye, dağınık defter teknolojisine veya benzer bir teknolojiye sahip olup olmamaları bakımından ikiye ayrılmaktadırlar. Örneğin kripto varlıklar, kriptografiye dayanan dijital varlıklardır. X, Instagram, Facebook gibi sosyal medya hesapları, bu hesaplarda yer alan fotoğraf vs. benzeri içerikler veya çevrimiçi alışveriş ya da oyun uygulamaları böylesi bir teknolojiyi içermezler²⁹. Dijital

²⁷ Tanım için bkz. **GÜRBÜZ**, Eşraf Can: "Dijital Varlıkların Miras Yoluyla İntikali", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 29, Sa. 1, Haziran 2023, s. 840-875, (Dijital Varlık) s. 848; **AKÇAAL**, Mehmet: "NFT (Değiştirilmeyen Jeton) Sanat Eserlerinin Miras Yoluyla Geçmesi", Türkiye Barolar Birliği, Y. 2022, Sa. 159, s. 363-396, s. 368; **ALTINDAL**, Hasan/ **ARSLAN**, Yusuf Enes: "Türk Hukukunda Dijital Miras: Karşılaşılan Sorunlar ve Uluslararası Uygulamalar Çerçevesinde Bazı Çözüm Önerileri", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 2021 Sa. XXV/1, s. 313-351, s. 320; **GÖNÜL KOŞAR**, s. 1080; **AKKURT**, s. 319; **BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELEAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR**, s. 369; **GÜRBÜZ**, Dijital Miras, s. 43; **ERSÖZ**, s. 63-66.

²⁸ Örnekler için bkz. **PRUNS**, s. 3161; **GÜRBÜZ**, Dijital Varlık, s. 848; **MüKoBGB/LEIPOLD**, BGB § 1922 Rn. 31; **ŞAHİN ŞENGÜL**, s. 166-167; **MARAŞLI DİNÇ**, Yasemin: "Ölümden Sonra Sosyal Medya Hesaplarının Hukukî Akıbeti: Dijital Miras", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Y. 2019, Sa. 142, s. 273-287, s. 275; **ALTINDAL/ ARSLAN**, s. 320 vd.; **GÖNÜL KOŞAR**, s. 1080; **AKKURT**, s. 319-320; **KLAS/ MÖHRKE-SOBOWLEWSKI**, s. 3474; **NK-NachfolgeR/ HERZOG**, Digitaler Nachlass, Rn. 1; **GÜRBÜZ**, Dijital Miras, s. 43; **YILMAZ**, s. 11 vd.; **ERSÖZ**, s. 68.

²⁹ **AKÇAAL**, s. 369.

varlıklar bakımından yapılacak diğer bir ayırım ise kullanım amacına göredir. Bu ayırma göre dijital varlıklar, ekonomik, kişisel veya karma nitelikteki dijital varlık olarak tasnif edilebilir³⁰.

Dijital varlıkların amacı tespit edilirken murisin hesabı açmaktaki gayesi dikkate alınmaz. Zira başlangıçta kişisel kullanım amacıyla açılan dijital hesaplar sonrasında ekonomik veya karma özellik kazanmış olabilir. Bu bakımdan, dijital varlıkların türünün tespitinde kullanıcının ölüm tarihindeki amacı önemlidir³¹.

b. Salt Ekonomik Değeri Olan Dijital Varlıklar

Kullanım amacı dikkate alınarak yapılan tasnifte dijital varlıkların ilk grubunu, ekonomik değeri olan dijital varlıklar oluşturur. Sadece ekonomik amaçla kullanılan dijital varlıklar, salt gelir elde etmek amacıyla kullanılan dijital varlıklardır. Bu dijital varlıklarda sosyalleşmek, mesajlaşmak eğlenmek gibi kişisel amaçlarla kullanım söz konusu değildir³². Bu dijital varlıklar malvarlığı hakkı olarak nitelendirilmektedir³³.

Dijitalleşme ve teknolojik gelişmeler, gelir getirici birçok fırsat sunmakta hatta yeni meslekler ortaya çıkarmaktadır. Öyle ki, Youtube’da video çekenler “Youtuber”; blog’da köşe yazarı olanlar “blogger” olarak nitelendirildiği gibi Instagram gibi bazı platformlarda bulunanlar “dijital içerik üreticisi” olarak adlandırılmaktadır. Bu kimseler, sunmuş oldukları içerik dolayısıyla çok sayıda insana ulaşmakta ve aldıkları reklamlar veya görüntülenmeler sayesinde gelir elde etmektedirler. Kısaca ekonomik değeri olan dijital varlıklar, gelir getirici bir alan olarak kullanılmaktadır. Kullanıcı sayısının fazla olduğu bazı sosyal medya hesaplarının ise uygulamada adeta bir mal gibi satış veya ürün kirası sözleşmelerine konu olduğu görülmektedir. Neticede bu tarz dijital varlıkların ekonomik getirisi yadsınamaz düzeydedir. Bu bakımdan kanaatimizce kullanıcıların esasen gelir elde etme amacı taşıyarak içerik ürettiği, ekonomik bir değeri olan

³⁰ GÜRBÜZ, Dijital Varlık, s. 857; BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR, s. 368; GÜRBÜZ, Dijital Miras, s. 61. Ayrıca bkz. DEMİR, s. 182; ERSÖZ, s. 242.

³¹ AKÇAAL, s. 370; İNCE AKMAN, s. 535-536; BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR, s. 376; GÜRBÜZ, Dijital Miras, s. 61; ERSÖZ, s. 242.

³² GÜRBÜZ, Dijital Miras, s. 61.

³³ DEMİR, s. 179.

veya bu amaçla kullanılan dijital varlıklar ekonomik değeri olan dijital varlıklardır. Doktrinde kullanıcının ücret ödeyerek hizmet satın aldığı, dizi, film içeriklerinin sunulduğu hesapların ekonomik amaçla kullanılan dijital varlıklar olduğu ifade edilmektedir³⁴. Ayrıca kripto teknolojisine sahip dijital varlıklar da ekonomik değeri olan dijital varlıklar olarak nitelendirilebilir. Bir şirkete özgülünen ve yazışmaların gerçekleştiği e-posta adresleri veya sözleşmeler gibi önemli evrakların saklandığı bulut bilişim hesapları da şirketin ekonomik menfaatine özgülünür. Bu sebeple, söz konusu varlıklar, ekonomik değeri olan dijital varlık olarak kabul edilmelidir.

c. Salt Kişisel Nitelikte Olan Dijital Varlıklar

Dijitalleşme ekonomik yaşamla birlikte sosyal yaşamı da etkilemektedir. Zira zamanla insanların birbirleriyle haberleşmek için kullandıkları mektuplar yerini telefonlara bırakmıştır. Lakin günümüzde telefonların yerini dijital varlıklar alır. Öyle ki, teknolojinin gelişmesiyle birlikte doğası gereği sosyal bir varlık olan insanın sosyalleşme şekli de değişime uğrar. İnsanların sadece eş, dost ve arkadaşlarıyla görüşmek, haberleşmek veya mesajlaşmak için kullandıkları dijital hesaplar bulunmaktadır. Bu bağlamda, gelir getirici faaliyette kullanılmayan, para ile ölçülebilir ekonomik bir değeri olmayan sadece kişisel amaçla kullanılan dijital varlıklar, kişisel nitelikte olan dijital varlık olarak adlandırılabilir³⁵. Bu dijital varlıklar, kişi varlığına dahil haklardan kabul edilmektedir³⁶.

Kişisel nitelikteki dijital varlıklar, miras bırakanın kişisel amaçlarına hizmet eder. Bu bakımdan, duygu ve düşüncelerini paylaştığı X veya Facebook; fotoğraf ya da videolarına yer verdiği, arkadaşlarıyla mesajlaştığı Instagram yahut e-posta hesabı, miras bırakanın sosyalleşmesine olanak tanıyan dijital varlıklardır. Burada söz konusu dijital hesaplar, kişisel amaçla kullanıldığı için miras bırakanın kişiliği ile özdeşleşmektedir.

d. Karma Nitelikte Olan Dijital Varlıklar

Bazı dijital varlıklar kullanıcılar tarafından tek bir amaca özgülünmez ve sadece bu amaçla kullanılmazlar. Aksine kullanıcı dijital hesabını

³⁴ AKÇAAL, s. 370.

³⁵ Tanım için bkz. GÜRBÜZ, Dijital Miras, s. 62.

³⁶ DEMİR, s. 177-178; ERSÖZ, s. 245 vd.

hem kişisel amaçları için kullanırken hem de bunun üzerinden ekonomik kazanç elde etmek isteyebilir veya dijital varlığın ekonomik bir değeri olabilir. Ekonomik özelliği olan dijital veriler ile salt kişisel özellik taşıyan dijital verilerin bir araya gelmesiyle oluşan dijital varlıklar karma nitelikteki dijital varlık olarak isimlendirilir³⁷.

Doktrinde sosyal medya hesapları, elektronik postalar ve bulut bilişim sistemi kullanarak yapılan veri depolama işlemlerinin karma nitelikte olduğu kabul edilir³⁸. Örneğin, miras bırakan e-posta hesabını arkadaşlarıyla mesajlaşmak, özel hayatından anılarını içeren fotoğrafları paylaşmak veya işiyle ilgili hususlar için kullanabilir. Bu halde söz konusu e-posta hesabı karma nitelik arz eder. Öte yandan, çok takipçisi bulunan dijital içerik üreticileri, hesabını hem şahsî mesaj atmak, fotoğraf ve anı paylaşmak için hem de reklam yoluyla gelir elde etmek için kullanabilir.

II. DİJİTAL VARLIKLARIN MİRASÇILARA GEÇİŞİ

A. Uygulamada Var Olan Durum

Dijital varlıkların en yaygın olanları, e-posta adresi, sosyal medya hesabı, internet alan adları, çevrimiçi oyun hesapları, dijital veya kripto paradır. Bunlardan sosyal medya ve e-posta hesapları belki de bilinirliği en fazla olan dijital varlıklardır. Kişiler bu hesapları iş ve özel hayatlarında kullanmakta veya birçok kişisel veriyi bunlar aracılığıyla paylaşmaktadır. Bu bakımdan söz konusu hesaplar çok sayıda kişisel veri barındırır.

Dijital hizmet sağlayıcılarının kullanıcının ölmesi durumunda izleyecekleri yeknesak bir uygulama bulunmamaktadır. Bazı sağlayıcılar, mirasçılık belgesinin ibrazı üzerine mirasçılara merhumun hesabına erişim izni verir. Örneğin SecureSafe, 1Password, Dashlane, RoboForm uygulamaları kullanıcılara, belirtmeleri halinde hesaplarına erişim için gerekli olan kullanıcı adı ve şifre bilgilerini mirasçılarla paylaşma imkânı tanımaktadır. Burada hizmet sunucuları, kullanıcıların dijital ortamda dile getirdikleri beyanlarına göre hareket etmektedir³⁹. Birçok dijital hizmet

³⁷ GÜRBÜZ, Dijital Varlık, s. 869; MARAŞLI DİNÇ, s. 283; GÜRBÜZ, Dijital Miras, s. 64.

³⁸ Ayrıca bkz. GÜRBÜZ, Dijital Varlık, s. 869; MARAŞLI DİNÇ, s. 283; AKÇAAL, s. 370.

³⁹ GÜRBÜZ, Dijital Varlık, s. 863; İNCE AKMAN, s. 528-529.

sağlayıcısı ise mirasçılara veya diğer kişilere ölen kullanıcının verilerine erişim izni vermez. Aksine belirli bir süre kullanılmaması halinde dijital hesap silinir. Örneğin Gmail, kullanıcılara iki seçenek sunar. Bunlardan ilki, etkin olmayan hesap yöneticisidir. Buna göre kullanıcı, hesap belirli bir süre kullanılmadığında hesaba kimlerin erişebileceğini veya hesabın silinebileceğini düzenleyebilir. Bir belirleme yapılmadığı hallerde ise bazen kullanıcının birinci derece akrabalarına veya temsilcilerine hesaptan içerik sağlama imkânı verilmektedir⁴⁰. Facebook ise mirasçılara miras bırakanın hesabının silinmesi, anıtlaştırılması veya dijital mirasçı atanması için seçenekler sunar. Hesabın silinebilmesi için ölüm belgesinin hizmet sunucusuna gönderilmesi gerekmektedir⁴¹.

Görüldüğü üzere dijital hizmet sağlayıcılarının konuya ilişkin düzenlemeleri, genellikle muğlaktır. Zira bu düzenlemeler, esas itibarıyla miras bırakanın veya muhatabı üçüncü kişinin kişisel verilerin korunması veya haberleşmenin gizliliğini ihlâl etmeme düşüncesiyle oluşturulmaktadır⁴². Bu bakımdan uygulamada birlik olduğu da söylenemez. Her bir dijital hizmet sunucusu kullanıcının ölümü halinde farklı bir yol izlemektedir.

B. Mevcut Hukukî Durum ve Karşılaştırmalı Hukukta Var Olan Düzenlemeler

Türk, Alman ve İsviçre hukukunda esasen küllî halefiyet ilkesi benimsenir. Bu sebeple, miras bırakanın teresinde yer alan ve ekonomik değeri olan varlıklar kural olarak mirasçılara intikal eder (TMK m. 599; BGB Art. 1922; ZGB Art. 560). Öte yandan, Türk ve İsviçre hukuku bakımından aile belgeleri ile aile için özel anı niteliği taşıyan eşyaların mirasçılara intikal edeceği de açıkça düzenlenmektedir (TMK m. 653; ZGB Art. 613)⁴³. Alman hukukunda da aile evrakları ve aile resimleri miras yoluyla intikal

⁴⁰ Konu hakkında bkz. <https://support.google.com/accounts/troubleshooter/6357590?hl=tr> (Erişim Tarihi: 26.08.2024).

⁴¹ Detaylı bilgi için bkz. <https://tr-tr.facebook.com/help/memorialized> (Erişim Tarihi: 26.08.2024).

⁴² HERZOG, s. 3746.

⁴³ Detaylı bilgi için bkz. DURAL/ ÖZ, s. 12 vd.; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 18 vd.; İNCE AKMAN, s. 544-545; MüKoBGB/MUSEILAK, BGB § 2373 Rn. 5; BeckOK BGB/LIT-ZENBURGER, BGB § 2373 Rn. 1; BURANDT/ROJAHN-GIERL, BGB § 2373 Rn. 4.

eder (BGB Art. 2373). Hükümün kapsamına miras bırakanın yazışmaları, iletişimde olduğu kişiler gibi ekonomik değeri olmayan bilgi ve belgelerin de girdiği kabul edilir⁴⁴. Ayrıca Alman Medeni Kanunu'nun 2047. maddesine göre miras bırakanın kişisel olarak ailesiyle veya altsoyuyla yapmış olduğu yazışmalar da mirasçılara geçer⁴⁵. Lakin dijital varlıkların mirasçılara intikaline ilişkin özel bir hüküm, söz konusu hukuk düzenlemelerinin hiçbirisinde bulunmamaktadır.

Türk, Alman ve İsviçre hukuku uygulamalarına bakıldığında dijital varlıkların mirasçılara intikalini konu alan mahkeme kararlarının verildiği görülmektedir. Öncelikle Berlin'de yaşanan bir tren kazası sonrası verilen karar, birçok tartışmanın temelini oluşturmuştur⁴⁶. Olayda sosyal medya hesabını aktif kullanan kızlarının ölümünü şüpheli bulan aile, Facebook'a başvurarak kızlarının anıtlaştırılmış hesabına erişim talep eder. Facebook erişim talebini haberleşmenin gizliliğini ve kişisel verilerin korunmasını gerekçe göstererek reddeder. Federal Mahkemenin incelemesine konu olan olayda Mahkeme, miras bırakan ile Facebook arasındaki sözleşmeden doğan erişim hakkının ve sosyal medya hesaplarının mirasçılara intikal edeceğine karar verir. Mahkeme bu kararını miras hukukuna hâkim olan küllî halefiyet ilkesine dayandırır. Ölen kişinin verilerinin ise Alman Federal Veri Koruma Kanunu'nun veya Avrupa Birliği

⁴⁴ PRUNS, s. 3166; SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 291; MüKoBGB/LEIPOLD, BGB § 1922 Rn. 34; HERZOG, s. 3748; RAUDE, s. 19; DAV- HERZOG, s. 33; MüKoBGB/MUSEILAK, § 2373 Rn. 5; DOĞANCI, Doğa Ekrem: "Sosyal Medya Kullanıcı Hesabı Sözleşmelerinin Dijital Tereke Yönünden Değerlendirilmesi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Y. 2022, Sa. 28/1, s. 329-370, s. 348; BeckOK BGB/LITZENBURGER, BGB § 2373 Rn. 1; BURANDT/ROJAHNGIERL, BGB § 2373 Rn. 4; İNCE AKMAN, s. 533.

⁴⁵ PRUNS, s. 3166; SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 291; MüKoBGB/LEIPOLD, BGB § 1922 Rn. 34; RAUDE, s. 19.

⁴⁶ BGH, 12.07.2018- III ZR 183/17, 23. Detaylı bilgi için bkz. MüKoBGB/LEIPOLD, BGB § 1922 Rn. 32; RAUDE, s. 18; GÜRBÜZ, Dijital Varlık, s. 849; YILMAZ, Süleyman/ ERKAN, Vehbi Umur: "Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla İntikal Edip Ede-meyeceği Sorusunun Kişisel Verileri Koruma Hukuku Kapsamında İncelenmesi", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 2020 Sa. 11/2, s. 569-586, s. 580; MARAŞLI DİNÇ, s. 277-278; ALTINDAL/ ARSLAN, s. 332; AKKURT, s. 224 vd.; İNCE AKMAN, s. 530; LÖTSCHER, s. 306; SEIDLER, Katharina: "Der digitale Nachlass – ein Zwischenstand", NZFam 2020, s. 141-145, s. 142 vd.; BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELEM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR, s. 551-553.

Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün (GDPR) kapsamına girmediğini ifade eder. Ayrıca mirasçıların, miras bırakanın kurduğu iletişimin dışında kalan üçüncü kişiler olmadığını ve intikalin, haberleşmenin gizliliği ilkesini ihlâl etmeyeceğini belirtir. Kararın üzerine Facebook miras bırakanın hesabında yer alan bilgileri pdf halinde getirerek flash bellek ile davacıya gönderir. Başvurucu, Federal Mahkeme kararının gereği gibi yerine getirilmediğini ileri sürer. Bu gerekçeyle açılan davada Federal Mahkeme, sosyal medya hesap sözleşmesinin mirasçılara intikal edeceğini belirtir⁴⁷. Buna göre mirasçılar miras bırakan tarafından oluşturulan dijital hesaba erişebilmelidir. Flash bellek ile verilerin gönderilmesi uygun değildir. Lakin Mahkeme'ye göre bu durum mirasçılara aktif kullanım hakkı sağlamaz. 2021 yılında ise Almanya'da Telekomünikasyon ve Dijital Hizmetlerde Verinin ve Özel Yaşamın Korunması Kanunu (TDDDG) yürürlüğe girmiştir⁴⁸. Buna göre haberleşmenin gizliliği, hizmet sağlayıcıya karşı olan hakların hesap sahibinin mirasçıları tarafından kullanılmasını engellemez (TDDDG Art. 4). Tüm bu gelişmeler üzerine Alman hukukunda dijital varlıkların kişinin ölümüyle birlikte mirasçılara intikal edeceği söylenebilir (BGB Art. 1922; Art. 2373).

Hukukumuz bakımından tespit edebildiğimiz kadarıyla dijital terekenin mirasçılara intikalini konu alan bir mahkeme kararı bulunmaktadır. Bu 2020 yılında Denizli Sulh Hukuk Mahkemesi ve Antalya Bölge Adliye Mahkemesi tarafından değerlendirilen bir olay hakkındadır⁴⁹. Davacı 2019 yılında trafik kazasında kaybettiği eşine ait telefondaki bulut bilişim sisteminde yer alan fotoğraf, video, ses kayıtları, doküman, mail veya not gibi sisteme kayıtlı ve şifreli olan birçok veriye erişebilmek ister. Bunun için de davalı Apple firmasından eşinin iCloud kimliğini ve

⁴⁷ BGH, Beschluss vom 27.08.2020-III ZB 30/20.

⁴⁸ Gesetz über den Datenschutz und den Schutz der Privatsphäre in der Telekommunikation und bei digitalen Diensten (Telekommunikation-Digitale-Dienste-Datenschutz-Gesetz-TDDDG). Bkz. <https://www.gesetze-im-internet.de/ttdsg/> (Erişim Tarihi: 26.08.2024).

⁴⁹ Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. HD., E. 2020/1149 K. 2020/905 T. 13.11.2020 (Legalbank, Erişim Tarihi: 26.08.2024.). Kararın eleştirisi için bkz. **ŞAHİN ŞENGÜL**, s. 183; **GÖNÜL KOŞAR**, s. 1073-1074; **BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR**, s. 374. Kanunda bir boşluk olmadığı ekonomik değeri olan varlıklar için TMK m. 599'un; diğer dijital varlıklılar içinde TMK m. 653/2'in uygulanması gerektiği yönündeki görüş için bkz. **ŞAHİN ŞENGÜL**, s. 183.

şifresini talep eder. Apple, mahkeme kararı olmaksızın erişim izni sağlamayacağı gerekçesiyle kullanıcının eşinin talebini reddeder. Davacı da terekenin tespiti için Denizli 4. Sulh Hukuk Mahkemesi'ne başvuruda bulunur. Ancak Sulh Hukuk Mahkemesi, telefonun tereke içerisinde yer aldığı Icloud hesabına erişilmeden cep telefonunda yer alan resimlere ulaşılabileceğini ifade eder. Icloud hesabına erişilmesi ile murisin özel hayatının gizliliğinin ihlâl edileceğine karar vererek davacının talebini reddeder. Antalya Bölge Adliye Mahkemesi ise dijitalleşmenin hayat tarzı ile birlikte mülkiyet hakkını da değiştirdiğine dikkat çekerek aksi yönde bir karar verir. Buna göre dijital malvarlığı yadsınamaz bir gerçektir. Sosyal medya hesaplarından aşırı yüksek gelirler elde edilmektedir. Dijital hesapların mirasçılara intikali konusunda yasal bir düzenlemenin olmaması ise kanunî boşluktur. Söz konusu bu boşluğun da TMK m. 1'de yer alan hâkimin hukuk yaratması ilkesiyle doldurulması gerekir. Sonuç olarak Antalya Bölge Adliye Mahkemesi, murisin sosyal medya hesaplarının, elektronik posta adresinin, dijital cüzdanlarının TMK m. 599 kapsamında terekeye dahil olduğunu belirtmektedir⁵⁰. Hukukumuzda dijital

⁵⁰ Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi, T. 13.11.2020 E. 2020/1149, K. 2020/905 (Legalbank, Erişim Tarihi: 26.08.2024): “Günümüzde dijital mal varlığının yadsınmaz ve göz ardı edilemez bir gerçeklik olduğu, kripto para adı verilen ve uluslar arası ödemelerde dahi kullanılmaya başlanmış dijital sistemlerin var olduğu, yine astronomik reklam gelirleri sağlayan sosyal medya hesaplarının gün geçtikçe arttığı, aynı şekilde youtube ve benzeri dijital platformlarda salt reklam geliri ve hatta ücretli üyelik sistemi ile hizmet veren kanallar oluşturulduğu bir ortamda dijital mal varlığı ve dijital miras ile ilgili olarak yasal bir düzenleme bulunmadığı, bu konuda yasal bir boşluk bulunduğu değerlendirilmiştir. 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 1. maddesi; “Kanun, sözüyle ve özüyle değiştiği bütün konularda uygulanır. Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hakim, örf ve adet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiye ona göre karar verir.” düzenlemesini içermektedir. Murisin e posta hesabı ve buna bağlı olarak kullanılan sosyal medya hesapları, dijital cüzdan hesapları vb. maddi değer ifade eden ve TMK’ nun 599. maddesi kapsamında terekesine dahil olup mirasçılara intikali gereken dijital mal varlığının da tespitinin gerekeceği kanaatine varılmıştır. Dosya özelinde bakıldığında, talep eden özellikle “.....@gmail.com” hesabının murise ait olduğunu, yani müteveffanın A. kimliği ile ilişkili hesapların sahibi olduğunun ve müvekkilinin müteveffanın temsilcisi olduğunun ve mahkemece verilecek yetkilerinin, Elektronik Haberleşmenin Gizliliği Kanunu’nda kullanıldığı şekliyle “yasal rıza” teşkil ettiğinin tespitini istemektedir.....@gmail.com hesabının müteveffaya ait olup olmadığı hususu teknik bir konu olup mahkemece ancak bilirkişi raporu alınarak tespit edilebileceği açıktır. Bunun tespitinden sonra ise talep edenin ilgilinin temsilcisi olduğu ve bu bilgilerin verilmesinin Elektronik Haberleşmenin Gizliliği Kanununa aykırılık teşkil edip etmeyeceği hususu hukukî bir değerlendirme gerekecektir. Sonuç olarak, mahkemece tespit

varlıkların intikali konusunda henüz verilmiş tek bir karar olsa da dijital varlıkların kullanımının artmasıyla birlikte uyumsuzlukların sayısının artacağı da bir gerçekliktir.

C. Doktrinde Yer Alan Görüşler

1. Reddeden Yaklaşım

Henüz hukukî bir düzenlemesi bulunmayan dijital varlıkların mirasçılara intikal edip etmeyeceği hususu doktrinde farklı değerlendirmelere konu olmaktadır. Doktrinde yer alan görüşler ise dijital varlıkların miras yoluyla intikalini reddeden ve bu intikali kabul eden olmak üzere temelde iki gruba ayrılabilir. Ancak intikali kabul eden yazarlardan bazıları, herhangi bir ayrıma gitmemekte, bir kısmı ise niteliğine göre değerlendirme yapmaktadır.

Dijital varlıkların miras yoluyla intikalini reddeden görüş, esas itibariyle bu varlıkların cismanî bir varlığa sahip olmadıklarına dayandırılmaktadır⁵¹. Zira cismanî varlığa sahip olmayan bu varlıklar, eşya olarak nitelendirilemeyeceği gibi mülkiyet hakkının da konusu oluşturmazlar. Öte yandan, bu intikalini yapılmaması miras bırakanın mahremiyetinin ve kişisel verilerinin korunması ihtiyacının bir sonucudur. Ayrıca bu koruma ihtiyacı hem miras bırakan hem de miras bırakanla iletişim kuran üçüncü kişiler için geçerlidir. Zira söz konusu kimseler miras bırakanla yaptıkları paylaşımın sadece onun tarafından öğrenileceğine güvenerek gerçekleştirmektedirler. Bu sebeple, reddeden yaklaşıma göre

---

talebi gereğince murisin ölüm tarihi itibariyle tüm aktif ve pasif mal varlığının tespiti ve bu minvalde dijital mal varlığının terekesine dahil olması gerektiği nazara alınarak dijital terekesinin de tespiti yapılarak araştırma ve inceleme sonucunda bir karar verilmesi gerekirken, ölü kişinin e posta hesabının özel hayatın gizliliği kapsamında değerlendirilerek talebin reddine karar verilmiş olması hatalı olmuştur. İzah olunan gerekçeler karşısında talep eden vekilinin istinaf talebinin kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının, HMK'nun 353/1-a.6 maddesi gereğince kaldırılması gerektiği değerlendirilmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulması gerekmiştir."

⁵¹ Bkz. **HOEREN**, Thomas: "Der Tod und das Internet - Rechtliche Fragen zur Verwendung von E-Mail- und WWW-Accounts nach dem Tode des Inhabers", NJW 2005, s. 2113-2117, s. 2114; **DAV- BRÄUTIGAM**, s. 20.

haberleşme özgürlüğü ve özel hayatın gizliliğine öncelik verilmeli ve dijital varlıkların mirasçılara geçişine sıcak bakılmamalıdır⁵².

Doktrinde bir görüş, dijital varlıkların miras yoluyla intikalinin pek çok zorluğu içerdiğini ve hizmet sağlayıcılar arasında standart bir uygulama bulunmadığını belirtmektedir. Ayrıca hangi dijital varlıkların küllî halefiyet yoluyla intikal edeceğinin tartışmalı olduğunu, haberleşmenin gizliliği ile miras hukuku arasında henüz çözülmeyen çatışmanın varlığını ifade etmektedir. Bu görüşe göre miras bırakanın e-posta ve sosyal medya hesaplarına erişim için gerekli veriler veya içeriğinde yer alanlar, sağlayıcıdan var olan hukukî düzenlemeler (de lege lata) bakımından talep edilemez. Söz konusu alanda bir düzenleme yapılması gerekir⁵³.

2. Kabul Eden Yaklaşım

Doktrinde yer alan ağırlıklı görüş herhangi bir ayırım yapmadan dijital varlıkların mirasçılara intikal edeceğini ifade etmektedir⁵⁴. Bu görüş dayanağını, küllî halefiyete ilişkin TMK m. 599 ve aile belgeleri ile aile için özel anı niteliği taşıyan eşyaların mirasçılara intikal edeceğini düzenleyen TMK m. 653 hükmünden almaktadır⁵⁵. Alman hukukunda da benzer yaklaşım benimsenmekte ve miras bırakanın malvarlığının mirasçılara intikali geniş yorumlanmaktadır (BGB Art. 1922)⁵⁶. Zira dar yorumlanarak maddî ve maddî olmayan öğeler arasında şüpheye yer bırakmayacak şekilde ayırım yapmak ve kişisel olmayanların intikaline karar vermek her

⁵² Reddeden görüş hakkında bkz. İNCE AKMAN, s. 534 vd.; GÜRBÜZ, Dijital Varlık, s. 851.

⁵³ DEUSCH, s. 8.

⁵⁴ SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 291-292; PRUNS, s. 3165-3167; MüKoBGB/LEIPOLD, BGB § 1922 Rn. 35 vd.; HERZOG, s. 3749; RAUDE, s. 19; KÜNZLE, s. 42; LÖTSCHER, s. 317; BeckOK BGB/MÜLLER-CHRISTMANN, BGB § 1922 Rn. 100; NK-NachfolgeR/ HERZOG, Digitaler Nachlass, Rn. 21; SAYIN, s. 284-285; İNCE AKMAN, s. 557; ALTINDAL/ ARSLAN, s. 343.

⁵⁵ Bu görüş için bkz. İNCE AKMAN, s. 556 vd.; ŞAHİN ŞENGÜL, s. 179, 183; GÖNÜL KOŞAR, s. 1091, 1094.

⁵⁶ DAV- HERZOG, s. 33; MüKoBGB/MUSEILAK, § 2373 Rn. 5; DOĞANCI, s. 348; BeckOK BGB/LITZENBURGER, BGB § 2373 Rn. 1; BURANDT/ROJAHN-GIERL, BGB § 2373 Rn. 4; SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 291; HERZOG, s. 3747. Karş. PRUNS, s. 3166-3167.

zaman mümkün değildir⁵⁷. Ayrıca aile resim ve belgeleri mirasçılara intikal edebilir niteliktedir (BGB Art. 2373). Böylece dijital miras, içeriğinden bağımsız olarak mirasçılara geçmelidir⁵⁸.

Dijital varlıkların mirasçılara intikalini reddeden görüş, bu hesapların şifreli olduğunu ve içeriğinin öğrenilmesinin istenmeyeceğini ifade etmektedir. Kabul eden yaklaşım ise var olan hukukî düzenlemeler bakımından mektuplar ve günlüklerin, içeriğine bakılmaksızın miras olarak intikal edeceğini belirtir. Buna ek olarak, mirasçılara intikal eden kiralık kasanın ve ölen kişinin evinin içeriğinin önceden kontrol edilmesi veya kişisel olanların ayırt edilmesi söz konusu değildir. Miras bırakanın mahremi olan eşyalar, evi ve mektupları mirasçılara geçiyorsa, dijital hesapları da geçmelidir⁵⁹. Öte yandan, kişisel verilerin flash bellek gibi bir depolama cihazında bulunması halinde mirasçılara intikal edeceği kabul edilmektedir. Aynı verilerin fizikî bir cihaz yerine dijital depolama alanlarında bulunması halinde farklı sonuca varılması ise çelişkilidir⁶⁰. Dolayısıyla dijital terekeye farklı kurallar uygulamak için hiçbir neden yoktur⁶¹. Mektup sahibinin mektubunun başkasının eline geçme ve okunma tehlikesini öngördüğü gibi dijital platformlarda miras bırakan ile yazışan kişiler de bu tehlikenin farkındadırlar. Zira miras bırakan sağlığında kullanıcı adını ve şifresini üçüncü kişilerle paylaşabilir. Mesajlarını başkasına okutabilir. Kısaca bu görüşe göre söz konusu tehlike, sadece dijital varlıklara özgü değildir⁶².

Mirasçılar, küllî halefiyet yoluyla ölenin sözleşmeye dayalı ilişkilerine, ortaya çıkan hak ve yükümlülüklerine halef olurlar. Kabul eden yaklaşıma göre aynı durum, dijital mirasın bir parçası olan sözleşmeye dayalı

⁵⁷ Dar yorum hakkındaki görüş için bkz. Görüş için bkz. **SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT**, s. 291; **BURANDT/ ROJAHN-BRÄUTIGAM**, BGB Anh. § 1922 Rn. 11; **KLAS/ MÖHRKE-SOBOLEWSKI**, s. 3474.

⁵⁸ **SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT**, s. 291; **HERZOG**, s. 3748; **DAV- HERZOG**, s. 30. Ayrıca bkz. **PRUNS**, s. 3167; **RAUDE**, s. 19; **BURANDT/ ROJAHN-BRÄUTIGAM**, BGB Anh. § 1922 Rn. 11-12.

⁵⁹ **GÖNÜL KOŞAR**, s. 1094; **RAUDE**, s. 19; **İNCE AKMAN**, s. 556-557.

⁶⁰ **GÖNÜL KOŞAR**, s. 1094; **RAUDE**, s. 19.

⁶¹ **SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT**, s. 291; **HERZOG**, s. 3748, 3749; **RAUDE**, s. 19; **SAYIN**, s. 282.

⁶² Bkz. **GÜRBÜZ**, Dijital Varlık, s. 853; **HERZOG**, s. 3749; **İNCE AKMAN**, s. 553.

ilişkiler için de geçerli kabul edilmelidir. Bu görüşe göre örneğin, mirasçılar miras bırakanın e-posta sağlayıcısı ile sözleşmeye dayalı ilişkisine de halef olmalıdır. Mirasçının e-posta hesabına girmesine, erişilebilir hale gelen e-postaların kişisel olabileceği gerekçesiyle karşı çıkmak mümkün değildir⁶³. Lakin bu görüşe göre miras bırakanın verilerin mirasçılara teslim edilmemesi yönünde bir vasiyeti varsa farklı bir sonuca varılabilir⁶⁴.

3. Dijital Varlıkların Kullanım Amacını Dikkate Alarak Ayrım Yapan Yaklaşım

Doktrinde yer alan bir görüş, dijital varlıkların mirasçılara intikalinde söz konusu varlıkların niteliğini dikkate almaktadır⁶⁵. Buna göre ekonomik değeri ön planda olan dijital varlıklar para ile ölçülebilir. Kanun koyucu da mirasçılarının, miras bırakanın aynî haklarını, alacaklarını, “diğer malvarlığı haklarını” doğrudan doğruya kazanacaklarını düzenlemektedir (TMK m. 559). Bu bakımdan ekonomik değeri olan ve mirasçılara intikal edebilen dijital varlıklar diğer mal varlığı hakkı olarak düşünülmeli, hükmün kapsamına alınmalı ve mirasçılara intikal etmelidir⁶⁶.

Salt kişisel amaçlarla açılan dijital hesaplarda ise durum farklıdır. Burada para ile ölçülebilir bir değer bulunmamaktadır. Aksine sosyal medya hesapları aracılığıyla iletişimin sağlanması, verilerin paylaşılması kişilik haklarındandır. Dolayısıyla bu dijital hesaplar mirasçılara intikal etmez⁶⁷. Hesap sahibi miras bırakan hayattaymış gibi yapılan haberleşmeler, özel hayatın ve haberleşmenin gizliliği ilkelerini ihlâl eder (AY m. 20, 22). Öte yandan, üçüncü kişiler için kişisel verilerin korunması ilkesine

⁶³ SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 291. Ayrıca bkz. İNCE AKMAN, s. 538-541.

⁶⁴ DAV- HERZOG, s. 33.

⁶⁵ GÜRBÜZ, Dijital Varlık, s. 857; ÇELİKTAŞ, s. 37 vd.; DOĞANCI, s. 338; MARAŞLI DİNÇ, s. 278, 282; AKÇAAL, s. 370; YETİM, s. 57, 59; YILMAZ/ ERKAN, s. 577; ALTINDAL/ ARSLAN, s. 337; AKKURT, s. 153, 241; BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELEAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR, s. 376 vd.; ERSÖZ, s. 242 vd.

⁶⁶ GÜRBÜZ, Dijital Varlık, s. 857; AKÇAAL, s. 370; YILMAZ/ ERKAN, s. 577; MARAŞLI DİNÇ, s. 282; ALTINDAL/ ARSLAN, s. 337; ÇELİKTAŞ, s. 36-37; AKKURT, s. 153, 241; BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELEAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR, s. 378; GÜRBÜZ, Dijital Miras, s. 61; ÇABRİ, s. 33; DEMİR, s. 179; ERSÖZ, s. 243-244.

⁶⁷ HOEREN, s. 2114; AKÇAAL, s. 386; YETİM, s. 56; KLAS/ MÖHRKE-SOBOLEWSKI, s. 3474; YILMAZ/ ERKAN, s. 582; BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELEAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR, s. 376; GÜRBÜZ, Dijital Miras, s. 63; DEMİR, s. 176-178; ERSÖZ, s. 245 vd.

aykırılık oluşturur⁶⁸. Aksi yöndeki görüşe göre kişisel niteliği ön plânda olan dijital veriler, mektup, resim ve video kaset gibi anı niteliğinde kabul edilmelidir (TMK m. 653). Dolayısıyla bu görüşe göre söz konusu dijital hesapların, kullanıcının mirasçılara intikali mümkün olmalıdır⁶⁹.

Ekonomik değeri ön plânda olan hesaplara nazaran karma nitelikteki dijital varlıkların mirasçılara geçişini belirlemek daha zordur. Doktrinde karma nitelikli dijital varlıkların da ekonomik özellik taşıdığını dile getiren bir görüş, söz konusu dijital varlıkları ayrıca TMK m. 653 kapsamında değerlendirir. Dolayısıyla bu varlıkların mirasçılara intikal edeceğini kabul eder⁷⁰. Diğer bir görüş⁷¹ ise karma nitelikteki dijital varlıkların içeriği bakımından ayırım yapmaktadır. Buna göre miras bırakanın kişilik hakları ve kişisel verileri mirasçılara karşı korunmalıdır (TMK m. 24/2; KVKK m. 5,6,8,9). Bu sebeple mahkeme, ölüm sonrasında hesap içeriğini denetlemelidir. İntikale elverişli olmayan veriler ayıklanmalıdır. Özel anı değeri taşıyan eşya olarak nitelenen dijital veriler ise mirasçılara aktarılmalıdır. Buradaki dijital veri, mirasçılar için de özel anı niteliğindeyse intikal edebilmelidir. Aksi halde mirasçılara ilgilendirmeyen, onların ortak belleğinde bulunmayan söz konusu veriler bu kapsama alınmamalıdır. Bu bakımdan mahkemeler, kül halinde intikal yerine bu hesapların kişisel verilerden arındırılmış olarak mirasçılara erişimine açılmasına karar verebilirler. Ayrıca karma nitelikte bir hesabın bu amaçla dahi incelenmesi

⁶⁸ **YILMAZ/ ERKAN**, s. 582. Elektronik posta hesaplarını değerlendiren bir görüş, kullanıcı ile hizmet sunucusu arasındaki sözleşmenin niteliğinden yola çıkarak kişisel niteliği ön plânda olan hesapların intikal etmeyeceğini ileri sürmektedir. Buna göre hizmet sunucusu, sözleşmeden doğan borçları diğer taraf olan kullanıcıya sunmayı vaat etmektedir. Borç ilişkilerinin nisbiliği ilkesi de bunu gerektirir. Görüş için bkz. **ÇELİK-TAŞ**, s. 36.

⁶⁹ **YILMAZ/ ERKAN**, s. 582; **MARAŞLI DİNÇ**, s. 280; **ALTINDAL/ ARSLAN**, s. 341; **İNCE AKMAN**, s. 556; **LÖTSCHER**, s. 317. Burada mirasçılar, miras bırakanın ölüm anına kadar olan mesajlaşmalarına, fotoğraf ve videolara erişebilirler. Kişisel niteliği ön plânda olan bu dijital hesapların mirasçılara intikaliyle kişisel verilere aykırılık oluşturmaz. Zira koruma altına alınan kişisel veriler, gerçek kişinin hayattaki verileridir. Bkz. **YILMAZ/ ERKAN**, s. 582.

⁷⁰ **GÜRBÜZ**, Dijital Varlık, s. 862.

⁷¹ **HOEREN**, s. 2114; **AKKURT**, s. 240-242.

kişilik hakkına müdahale teşkil edeceği için mahkeme böyle bir karar verebilmek için hukuka uygunluk sebeplerini incelemelidir⁷².

D. Değerlendirme ve Kanaat

1. Miras Bırakanın Düzenleme Yaptığı Durumlarda

Miras bırakan hayattayken, ölümü halinde dijital varlıklarının akıbetine ilişkin düzenleme yapmış olabilir. Miras bırakanın düzenlemeleri, emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak ve yasal mirasçılarının saklı paylarını ihlâl etmemek kaydıyla geçerlidir. Burada miras bırakanın iradesinin geçerli olup olmadığı belirlenirken önem arz eden hususlardan biri, bu iradenin açıklanma şeklidir⁷³. Uygulamada bazı dijital hizmet sunucularının kullanıcılarla akdettikleri sözleşmede, onların ölümünden sonra dijital hesabın devredileceğine ilişkin hüküm bulunur. Böylece hizmet sunucusu kullanıcıya, kendisinin ölümünden sonra hesabı kullanmaya devam etmesi için dijital mirasçı belirleme hakkı tanır. Söz konusu dijital hizmet sunucularından birisi Apple'dır. Apple miras bırakanı, ölümünden sonra hesabındaki verilere erişmesi ve bunları indirmesi için bir veya birden fazla kişi belirleme imkânı tanır. Lakin dijital mirasçılarının hesabı kullanabilmesi için Apple'a kullanıcının öldüğüne dair kanıt sunması gerekir. Ancak bu şekilde dijital mirasçılarının hesaplara erişimi mümkün hale gelir. Dijital mirasçılarının kim olduğunun belirlenmesi ve bu kişilerin güncel olup olmadığı kullanıcının sorumluluğuna bırakılmaktadır⁷⁴.

Miras bırakanın dijital hesap sözleşmesinde yer alan ve dijital mirasçı atamaya yönelik beyanının, vasiyet olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Zira "*dijital vasiyetname*" hukukumuz bakımından kabul edilmemektedir. Aksine mirasçı atamaya yönelik hukukî işlemler kanunumuzca

⁷² **AKKURT**, s. 242. Aksi yönde bkz. **ERSÖZ**, s. 248 vd. Akkurt ise bu yaklaşımına ölüm ile kişiliğin sona ereceği bu sebeple de korunması gereken bir kişilik hakkının bulunmadığı gerekçesiyle itiraz edilebilir. Lakin yazar bu konuda ölenin post mortal kişiliğinin devam ettirilmesi yönündeki görüşü benimsemektedir. Bkz. **AKKURT**, s. 242, s. 326.

⁷³ Bkz. **İNCE AKMAN**, s. 557; **MARAŞLI DİNÇ**, s. 280 vd.; **ERSÖZ**, s. 201 vd.

⁷⁴ <https://www.apple.com/legal/internet-services/icloud/en/terms.html> (Erişim Tarihi: 26.08.2024).

şekil şartlarına bağlıdır⁷⁵. Miras bırakanın dijital mirasçı atamaya yönelik iradesinin geçerli olması için yapılacak olan vasiyetname, Türk Medenî Kanunu'nda belirtildiği gibi resmî (TMK m. 532), yazılı (TMK m. 538) veya sözlü (TMK m. 539) şekilde olmalıdır. Miras sözleşmesiyle bir atama yapılmasının istenmesi halindeyse sözleşmenin noter nezdinde yapılması gerekir (TMK m. 545). Türk Medeni Kanunu'nun bu hükümleri göz önüne alındığında hukukumuz bakımından miras bırakanın hesabının yönetimine dair dijital ortamda dile getirdiği beyanlarına hukukî sonuç bağlanmaz.

Kullanıcının geçerli bir vasiyetnameyle dijital mirasçı atamasına rağmen, bazı olumsuzluklar ortaya çıkabilir. Zira hayattayken şifrelerini paylaştığı kişinin, hesaba girerek bunları okuma ve haberleşmenin gizliliğini ihlâl etme ihtimali vardır. Bu ihtimal, miras bırakanın şifrelerini paylaşmasına engel olabilir. Şifrenin notere bırakılması ve ölümden sonra muhataba devredilmesi daha güvenli bir seçenektir. Ancak bu ihtimalde miras bırakan, sağken şifrelerini değiştirme ihtiyacı duyabilir. Ayrıca şifre değişikliği dijital hizmet sunucuları tarafından zorunlu tutulabilir. Miras bırakanın her değişiklik sonrasında notere gitmesi ve yeni bildirim yapması ise pratik olmaz⁷⁶. Bu konuda faaliyet göstermek ve kullanıcıların şifrelerini saklamak üzere kurulan şirketler (Securesafe-İsviçre; Legacy Locker-ABD; Deathswitch-ABD) bulunmaktadır. Lakin söz konusu şirketlere yapılan bir saldırı ile şifrelerin hackerlerin eline geçme ihtimali vardır⁷⁷. Bu bakımdan miras bırakanın öncelikle dijital varlıkları üzerindeki hakkını bir vasiyetname ile düzenlemesi, varlıkların şifreleriyle birlikte güncel ve eksiksiz bir listesini hazırlaması ve vasiyetnamede bu listeye atıfta bulunması mantıklı bir çözüm olabilir. Böylece şifre her değiştirildiğinde vasiyetnamenin de değiştirilmesi gerekmez. Bununla birlikte

⁷⁵ Bkz. MARAŞLI DİNÇ, s. 280, 284; İNCE AKMAN, s. 557; KÜNZLE, s. 52; LÖTSCHER, Nachlass, s. 15.

⁷⁶ Bkz. DEUSCH, s. 7; DAV- BRÄUTIGAM, s. 28; HERZOG, s. 3745-3746; KÜNZLE, s. 48-49; İNCE AKMAN, s. 557.

⁷⁷ DAV- BRÄUTIGAM, s. 28; DEUSCH, s. 7; KÜNZLE, s. 49, 50. Şifre saklamakla yetkilendirilen sitelerin kapanma riski de bulunmaktadır. Bkz. ALTINDAL/ ARSLAN, s. 340.

verileri düzenli olarak güncellemek, kolayca ve hızlı bir şekilde ulaşabilmek için liste güvenli bir yerde tutulmalıdır⁷⁸.

2. Miras Bırakanın Geçerli Bir Hukukî Düzenleme Yapmadığı Durumlarda

Günümüzde çok çeşitli dijital varlıklar vardır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte sayı ve çeşitlerinin daha da artacağı şüphesizdir. Miras bırakanın, sahip olduğu dijital varlıklar hakkında her zaman bir düzenleme yapması ise mümkün değildir. Herhangi bir düzenlemenin bulunmadığı bu durumlarda, kanaatimizce doktrinde de belirtildiği üzere varlığın niteliği dikkate alınarak bir sonuca varılmalıdır. İlk olarak salt ekonomik değer taşıyan dijital varlıkların mirasçılara intikali mümkün olmalıdır. Zira kanun koyucu, TMK m. 599 ile kural olarak ekonomik değeri haiz aynî hakların, alacakların ve diğer malvarlığı haklarının kül halinde mirasçılara geçişini düzenler. Dolayısıyla terekede yer alan varlıkların para ile ölçülebilir değerinin olması esastır. Bu maddî değer ile cismanî olma şartı ise birbirine karıştırılmamalıdır. Çünkü teknolojik gelişmeler sonucu ortaya çıkan kripto paralar, fizikî varlığa sahip değildir. Ancak bunların maddî bir karşılığı vardır⁷⁹. Öte yandan, Youtube, Instagram, X gibi sosyal medya hesapları da kullanıcılarına maddî getiri elde etme imkânı sağlamaktadır. Öyle ki, bu alanda faaliyet gösterenler Youtuber, Vlogger ve Blogger olarak adlandırılmakta ve bunlar yeni meslek olarak tanımlanmaktadır. Bu hesapların getirileri ciddi bir ekonomik değere sahiptir ve para ile ölçülebilir⁸⁰. Bu bakımdan para ile ölçülebilen bu dijital varlıklar, *diğer malvarlığı hakları* olarak kabul edilmelidir.

⁷⁸ DEUSCH, s. 7.

⁷⁹ “...Yakın zamana kadar elektronik posta hesapları, sosyal medya hesapları ve benzer dijital uygulamalar yalnızca kişisel kullanıma yönelik olup maddî bir değer taşımazken günümüzde bu hesapların reklam gelirleri elde edilen maddî bir karşılığı olan hesaplar halini alabildiği gibi, yine sosyal medya hesaplarının ve dijital para cüzdanlarının bağlı olduğu e posta hesaplarının da artık kişisel kullanımı aşır ticari değeri olan dijital mal varlığı kapsamına girmeye başladığı anlaşılmaktadır.” Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. HD., E. 2020/1149 K. 2020/905 T. 13.11.2020 (Legalbank, Erişim Tarihi: 26.08.2024.). Karar için bkz. yuk. III, B. Dijital varlıkların cismanî olmasının gerekli değildir. Bkz. GÖNÜL KOŞAR, s. 1094; RAUDE, s. 19.

⁸⁰ Youtube’da gelir elde etme yöntemleri hakkında bkz. <https://support.google.com/youtube/answer/72857?hl=tr> (Erişim Tarihi: 1.11.2024)

Kullanıcıların bazen herhangi bir ekonomik amaç gütmedikleri, salt kişisel saiklerle kullandıkları Instagram ve Facebook gibi sosyal medya hesapları da bulunabilir⁸¹. Buradaki amaç kimi zaman kullanıcıların yakınları ve arkadaşları ile sosyalleşmek, video veya fotoğraf paylaşmak, eğlenmek olabilir. Kullanıcılar bu dijital varlıklar ile özel alanlarına, duygu ve düşüncelerine ilişkin bilgiler paylaşmaktadırlar. Bu durumda esasen dijital hesaplar ekonomik amaçla oluşturulmamış olurlar. Para ile ölçülebilir bir değerleri bulunmadığı için TMK m. 599'un kapsamına girmezler. Kanaatimizce de söz konusu dijital varlıklar, kişilik hakkına sıkı sıkıya bağlı olduğu için terekeye dahil edilmemeli ve mirasçılara intikal etmemelidir⁸². Ancak bu hesaplarda kimi zaman aile fotoğrafları bulunabilmekte ve aileyle birlikte geçirilen vakitler paylaşılabilen, hatta zaman zaman ortak bir dijital hesap gibi görülmektedir. Karma nitelikteki hesaplar için ise durum daha farklıdır. Zira bu hesaplar, ekonomik bir değer taşıdığı gibi miras bırakanın kişiliğine dair özel verileri de içerir. Burada intikale elverişli olmayan yani ekonomik nitelik taşımayan veriler ayıklanmalıdır. Ancak böylesi bir ayıklama sonrasında karma nitelikteki dijital varlıkların mirasçılara intikali mümkün olur⁸³.

Görüldüğü üzere dijital varlıkların türlerine göre yapılacak ayırımında dijital varlıkların kullanım amaçları ve ekonomik bir değer ifade edip etmedikleri esas alınabilir. Söz konusu nitelenin kim tarafından, nasıl yapılacağı ise önemli bir sorun teşkil etmektedir⁸⁴. Bu konudaki tasnifin yargı mercileri tarafından yapılabileceğini ileri sürmek mümkündür⁸⁵. Buna göre tarafların menfaati ve intikale konu verilerin değerlendirilmesi, terekenin tespiti amacıyla yapılacak başvuruyu inceleyen

⁸¹ Kullanım amaçlarına göre dijital varlıkların sınıflandırılması için bkz. **BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR**, s. 375.

⁸² **GÜRBÜZ**, Dijital Miras, s. 63; **ERSÖZ**, s. 245 vd.

⁸³ **AKKURT**, s. 242; **GÜRBÜZ**, Dijital Miras, s. 65; **ERSÖZ**, s. 248 vd. İntikale konu olmayan ve kişisel verilerin korunması bakımından ayıklanması gereken veriler hakkında detaylı açıklama aşağıda yer almaktadır. Tekrara düşmemek adına burada ayrıntılı bilgi verilmemektedir. Bkz. IV, B ve C.

⁸⁴ **İNCEAKMAN**, s. 556. Ayrıca bkz. **BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR**, s. 380 vd.; **ERSÖZ**, s. 248 vd.

⁸⁵ **AKKURT**, s. 242; **GÜRBÜZ**, Dijital Miras, s. 65. Mahkemenin bu incelemeyi yapabilmesi için hukuka uygunluk sebeplerinden biri bulunmalıdır. Görüş için bkz. **AKKURT**, s. 242.

mahkeme tarafından yapılmalıdır⁸⁶. Doktrinde ifade edilen bir görüş ise sadece bu amaç için vesayet makamı tarafından yönetim kayyımı⁸⁷ veya tereke temsilcisi⁸⁸ atanabileceğini belirtmektedir.

III. MİRASÇILARA İNTİKALDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

A. Genel Olarak

Kişisel veri, doktrinde kişiyi diğer insanlardan ayırt etmeye yarayan her türlü veri olarak tanımlanır⁸⁹. 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na göre ise kişisel veri, *“kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi”* ifade eder (KVKK m. 3). Dolayısıyla veri sahibi, belirli veya belirlenebilir gerçek kişidir⁹⁰. Görüldüğü üzere kanun koyucu, tüzel kişileri kapsam dışında tutmaktadır. Kişinin yaşı, cinsiyeti, fotoğrafı, görüntü ve ses kayıtları, grup üyeliği veya irtibat halinde

⁸⁶ **AKKURT**, s. 242; **GÜRBÜZ**, Dijital Miras, s. 65. Dijital hizmet sunucularının dijital varlıkların içeriğine erişmesi etik değerlere ve mahremiyete aykırı görülmektedir. Eleştiri için bkz. **GÜRBÜZ**, Dijital Miras, s. 65; **ERSÖZ**, s. 87-88; **BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR**, s. 382.

⁸⁷ **BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR**, s. 383; **ERSÖZ**, s. 90 vd.

⁸⁸ **ERSÖZ**, s. 97 vd.

⁸⁹ Tanım için bkz. **LÖTSCHER**, s. 323; **YETİM**, s. 54; **ALTINDAL/ ARSLAN**, s. 319; **TOPRAK**, Bilal: KVKK ve GVKT Açısından İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması, Ankara, 2021, s. 24; **BADUR**, Emel: “Kişisel Verilerin Kişiliğin Başlangıcı ve Sonu Ötesinde Korunması”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XXVII, Temmuz 2023, Sa. 3, s. 3-32, s. 8; **UÇAK**, Murat, “Kişisel Verilerin Ölümünden Sonra Korunması”, İMHFD, C. VI, Sa. 10, Y. 2021, s. 97-123, s. 100; **BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR**, s. 348; **YÜCEDAĞ**, s. 766; **BASKIN**, Onur: Türk Hukuku Bakımından Kişilik Hakkı Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması, Yetkin, Ankara, 2021, s. 21.

⁹⁰ **SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT**, s. 293; **BADUR**, s. 10; **YÜCEDAĞ**, s. 766; **BASKIN**, s. 22. *“Kişisel veri belli veya belirlenebilir olan gerçek veya tüzel bir kişiye ilişkin her türlü bilgiyi ifade eder.”* Y. HGK, 17.6.2015, E. 2014/4-56 K. 2015/1679 (Lexpera, Erişim Tarihi: 26.08.2024).

bulunduğu kişiler⁹¹, IP ya da e-posta adresi birer kişisel veridir⁹². Zira bu bilgiler kullanılarak veri sahibi gerçek kişi tespit edilebilmektedir. Verinin fizikî veya sanal bir ortamda bulunması önemli değildir⁹³.

⁹¹ “İlgili yazı bir bütün hâlinde değerlendirildiğinde başourucunun kaldığı otele, irtibat hâlinde olduğu kişilere ve sosyal ilişkileri ile bir yargılamaya sürecine ilişkin bilgilerin belirli bir gerçek kişiye ait bilgi niteliğinde olduğu dikkate alındığında kişisel veri olarak kabul edilmesi gerekir. Bu durumda kişisel veri niteliğindeki bu bilgilerin üçüncü kişi niteliğindeki şirketin avukatına verilmesi şeklinde gerçekleşen olayda. Anayasa’nın kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına ilişkin 20. maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır.” AYM, 17.09.2020, N. 2016/4060 (Legalbank, Erişim Tarihi: 26.08.2024)

⁹² Örnekler için bkz. YETİM, s. 54; ALTINDAL/ ARSLAN, s. 319; BADUR, s. 8; YILMAZ, s. 81; YÜCEDAĞ, s. 767. “Kişisel veri kavramı, belirli veya kimliği belirlenebilir olmak şartıyla, bir kişiye ilişkin bütün bilgileri ifade etmektedir. Bu bağlamda adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi bireyin sadece kimliğini ortaya koyan bilgiler değil, telefon numarası, motorlu taşıt plakası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izleri, genetik bilgiler, IP adresi, e-posta adresi, hobiler, tercihler, etkileşimde bulunulan kişiler, grup üyelikleri, aile bilgileri gibi kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm veriler kişisel veri kapsamındadır...” AYM GK, 12.11.2015, E. 2014/196 K. 2015/103 (Lexpera, Erişim Tarihi: 26.08.2024). “Doktrinde birçok tanım ve kapsam belirlemesi yapılmaktadır. Bu bilimsel görüşlerden hareketle kişisel verilerin hangileri olabileceğini belirlemek gerekir. Şu da bir gerçek ki bu verilerin tamamının da ceza normları ile korunması gerektiği düşünülmemelidir. Bu tasnifin esasını genel yaşam mahremiyetinden hareketle özel hayatın gizli alanını korumayı amaçlayan ve sağlayan bilgiler olarak anlamak gerekir. Bilimsel görüşlerden hareketle kişisel verilerin neler olabileceğini şu başlıkları altında sınıflandırabiliriz. a- Yaşam şekline ilişkin kişisel veriler: Kişilerin üçüncü kişiler tarafından ayırmacılığa uğramaması ve haysiyetinin korunmasıyla ilişkili olarak, dini inançları, cinsel tercihleri, etnik kökeni, suç geçmişi, politik eğilimleri ve kişisel özel aktivitelere ilişkin bilgiler bu bağlamda sayılabilecektir. b- Ekonomik ve finansal kişisel veriler: Suçlular tarafından suistimale ve kimlik hırsızlığına hedef olmamak için kişinin mali varlığı, sahip olduğu hisse ve hesaplar, borçları, yaptığı alışverişler, kredi kartlarına ilişkin veriler. Ayrıca sayılan bu bilgiler ile kişinin nerede ve kimlerle bulunduğu, sağlık bilgilerine ilişkin bilgiler de ortaya çıkarılabileceğinden ve varlık bilgisinin toplumsal açıdan da özel sayılmasından dolayı önemi artmaktadır. c- Bilişim alanına ilişkin kişisel veriler: e-postaların bizzat adresleri veya şifreleri, internet ortamında paylaşılan kişisel veriler mahrem olarak değerlendirilebilir. Bunun önemi şu bakımdan artmaktadır. İnternette gezinti yapan kişi birçok kişisel bilgileri paylaşmakta, bu bilgiler kayıt altına alınmakta, yine internet erişimine ilişkin iz kayıtlarının hizmet sağlayıcı ve sunucu sahipleri tarafından tutulabiliyor olması nedenleriyle artmaktadır. d- Sağlıkla ilgili kişisel veriler: Sağlık verileri kişilerin iş güvenliğini, toplum içindeki statüsünü ve sigorta kapsamını etkileyen hassas bilgilerdir. Ayrıca sağlık verileri kişilerin sosyal yaşantısı ve psikolojik durumları hakkında bilgi edinilmesine neden olabilir. Biyometrik (Kişinin kendine özgü fiziksel veya biyolojik niteliklerine dayalı olarak insanların kimliğini tespit için dijital teknolojiden faydalanma bilimi) veriler de kişisel veriler arasındadır. e- Politik kişisel veriler: Toplum içinde yaşayan kişilerin siyasi tercihleri toplum katmanları arasında bilinme halinde ayırmacılığa maruz kalma ihtimali bulunduğundan bu bilgilerde kişisel veridir.” Y. CGK, 17.6.2014, E. 2012/1510 K. 2014/331 (Lexpera, Erişim Tarihi: 26.08.2024)

Dijital varlıkların çok büyük bir kısmı, kişisel veriler kullanılarak oluşturulur. Günümüzde hemen hemen herkesin en az bir tane e-posta adresi vardır. Bu hesapların oluşumunda kişinin, adı, soyadı, doğum tarihi ve cinsiyetine dair veriler talep edilmektedir. Hesabın unutulması halinde kurtarılabilmesi için bazı kişisel verilerin güvenlik sorusu olarak kaydedilmesi de mümkündür. Bunlarla birlikte, kişinin takip ettiği hesaplardan, arama yaptığı ifadelerden dinî veya siyasi görüşü başta olmak üzere birçok alanda kişisel verisine ulaşmak mümkündür. Öte yandan, kullanıcı, bu hesaplardan fotoğraf, ses dosyası, özel hayatına ilişkin yazı vb. paylaşabilmektedir. Kullanıcının bu paylaşımları kişisel veri niteliğindedir⁹⁴. Dijital hesaplarda kullanıcının kişisel verilerini içeren işiyle ilgili sözleşmeler, faturalar yer alabilir.

Dijital hizmet sunucularıyla yapılan sözleşmelerde hangi kişisel verilerin işleneceğine dair hükümler bulunur. Kullanıcıların verdikleri rızalar ile onların kişisel verileri işlenebilirler. Böylece kullanıcıların fotoğraf, video, ses kaydı, dosya ve yazı paylaşımları, hizmet sunucuları tarafından sanal ortamda saklanır. Bunlar başta şifreleme olmak üzere çeşitli güvenlik araçlarıyla korunur⁹⁵. Bilişim ve teknolojinin hızlı gelişimi, kişisel verilerin kolaylıkla paylaşılmasına, toplanmasına ve depolanmasına imkân verir. Bu durum ise kişisel verilerin korunması kavramının önemini arttırmaktadır. Zira sadece böyle bir korumayla özel hayatın gizliliği sağlanabilir. Bireyin kendisini serbestçe geliştirebilmesi mümkün hale gelir⁹⁶.

⁹³ TOPRAK, s. 29.

⁹⁴ "Kişisel verilerin sınırlı bir şekilde sayılması mümkün değil ise de, bireyin kimliğini ortaya çıkartan, bir kişiyi belirli kılan ve karakterize eden kişinin kimlik, ekonomik ve dijital bilgileri, tabiiyeti, kanaatleri, ırk, siyasî düşünce, felsefi inanç, din, mezhep veya diğer inançları, dernek, vakıf ve sendika üyeliği, sağlık bilgileri, fotoğrafları, parmak izi, sağlık verileri, telefon mesajları, telefon rehberi, sosyal paylaşım sitelerinde yazdığı veya paylaştığı yazılar, fotoğraf, ses veya görüntü kayıtları kişisel veri olarak kabul edilebilir." Y. HGK, 6.11.201, E. 2017/1340, K. 2018/1622 (Lexpera, Erişim Tarihi: 26.08.2024)

⁹⁵ Dijital varlıkları konu alan sözleşmeler hakkında detaylı bilgi için bkz. İNCE AKMAN, s. 534 vd.; BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELEAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR, s. 354; GÜRBÜZ, Dijital Miras, s. 46 vd.; YILMAZ, s. 94; DEMİR, s. 173-174; ERSÖZ, s. 129 vd.

⁹⁶ Y. HGK, 6.11.2018, E. 2017/1340 K. 2018/1622 (Lexpera, Erişim Tarihi: 26.08.2024). Ayrıca bkz. BADUR, s. 7; YILMAZ, s. 88.

Doktrindeki bir görüşe⁹⁷ göre bireyin tüm kişisel verileri üzerinde mülkiyet hakkı bulunmaz. Bu sebeple, verilerin miras yoluyla devredilmesi mümkün değildir. Kişinin medenî hali veya ismi böyledir. Mektup veya resim gibi bazı veriler ise mülkiyet hakkında konu olabilir. Fikrî bir çaba sonucu oluşan veriler de fikrî mülkiyetin konusu olabilir. Dolayısıyla bunlar mirasçılara intikal eder⁹⁸.

Yukarıda belirttiğimiz üzere ekonomik değeri bulunan dijital varlıklar mirasçılara intikal eder (TMK m. 559). Bu intikalinin bir sonucu olarak mirasçılar, murisin ölümüyle birlikte dijital hesap sözleşmelerinin de tarafı haline gelirler. Bu bağlamda sözleşmeden doğan hak ve yükümlülükler sahip olurlar⁹⁹. Dijital hizmet sunucusu ise sözleşmeden doğan edimlerini mirasçıya karşı yerine getirmek zorundadır.

Salt ekonomik değeri olan dijital varlıkları konu alan dijital hizmet sözleşmesinin tarafı haline gelen mirasçı, sunucudan merhumun hesabına erişim izni verilmesini talep edebilir. Gerekli şifreye sahip değilse, sunucu tarafından bilgilendirilmeyi veya önceki şifrenin kendi lehine sıfırlanmasını isteyebilir¹⁰⁰. Ayrıca mirasçılar, ölen kişinin dijital hesap içeriğinin veya onun tarafından yayınlanan fotoğrafların ya da videoların yayınlanmaya devam edip etmeyeceğine yahut silinip silinmeyeceğine karar verirler¹⁰¹. Kripto varlık üzerinde tasarrufta bulunabilirler. Öte yandan miras bırakanın dijital mirası, mirasçılar için bazı görev ve sorumluluklar içerebilir. Örneğin mirasçılar, öncelikle miras bırakanın dijital hesaplarındaki olası yasa dışı içerikleri kaldırmaları gerekebilir¹⁰².

⁹⁷ LÖTSCHER, Nachlass, s. 12, 13; UÇAK, s. 102. Konu hakkındaki tartışma ve detaylar için ayrıca bkz. UÇAK, s. 101 vd.; BASKIN, s. 47 vd.

⁹⁸ YILMAZ/ ERKAN, s. 573.

⁹⁹ SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 291, 292; DOĞANCI, s. 340; PRUNS, s. 3165, 3166; MüKoBGB/LEIPOLD, BGB § 1922 Rn. 35; HERZOG, s. 3749; RAUDE, s. 20; NK-Nachfolger/ HERZOG, Digitaler Nachlass, Rn. 71.

¹⁰⁰ MüKoBGB/LEIPOLD, BGB § 1922 Rn. 35; RAUDE, s. 20. Karş. HERZOG, s. 3749; BURANDT/ ROJAHN-BRÄUTIGAM, BGB Anh. § 1922 Rn. 12; İNCE AKMAN, s. 549-550.

¹⁰¹ HERZOG, s. 3750; KÜNZLE, s. 48; DAV-HERZOG, s. 55. Silme işlemi için tek bir mirasçının talebi yeterlidir. Daha sonra silme işleminin erken olduğu görülür ve verilere ihtiyaç duyulursa kural olarak söz konusu verilere ulaşmak mümkündür. Görüş için bkz. KÜNZLE, s. 48.

¹⁰² DEUSCH, s. 7.

Dijital varlıklar çok çeşitlidir ve miras bırakan tarafından bir liste halinde bırakılmamışsa bunların tespiti zordur. Ancak bu zorluk, mirasçılara bilgi edinme hakkı tanınması ile çözülebilir. Böylelikle, miras bırakanın hangi dijital varlıklara sahip olduğu tespit edilebilir¹⁰³. Lakin bu halde kapsam sınırlandırılmalı ve miras bırakanın hangi dijital varlıklara sahip olabileceğine odaklanılmalıdır. Somut kanıtların sunulması gerekli değildir. Bunun yerine, e-posta, fatura, mesaj geçmişi, önbellekte yer alanlar, yüklü yazılımlar veya masaüstü simgeler gibi münferit emarelere odaklanılmalıdır¹⁰⁴.

Değerlendirilmesi gereken diğer bir konu, dijital hizmet sunucusunun intikal edebilecek nitelikteki dijital varlıkları mirasçılarının erişimine açarken, miras bırakanın veya üçüncü kişilerin kişisel verilerini ayırmak zorunda olup olmadığı ve bu verilerin nasıl korunabileceğidir. Bir görüşe¹⁰⁵ göre nasıl ki postane mektupları mirasçılara teslim etmeden önce özel ve iş mektupları olarak ayırmak zorunda değilse, sağlayıcı da e-postalar için aynı şeyi yapmak zorunda değildir. Diğer bir görüş¹⁰⁶ ise burada son derece kişisel olan hesapların mirasçılara geçmeyeceğini ve üçüncü kişilerin haklarıyla çatışması halinde intikale sınırlama getirilebileceğini ifade etmektedir. Dijital varlıklar, miras bırakanın veya onunla iletişim halinde olan üçüncü kişilerin birçok kişisel verisini içerir. Bu durum ise miras bırakan veya üçüncü kişilerin verileri için intikalde bir sınırlamanın yapılmasının, tabiri caizse verilerin ayıklanmasının gerekli olup olmadığı sorusunu ortaya çıkarır.

¹⁰³ SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 292; PRUNS, s. 3165; LÖTSCHER, s. 310-311; BeckOK BGB/MÜLLER-CHRISTMANN, BGB § 1922 Rn. 100; KLAS/ MÖHRKE-SO-BOLEWSKI, s. 3476.

¹⁰⁴ SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 293. Birçok dijital hesap ile e-posta hesabı arasında bağlantı bulunmaktadır. Örneğin dijital hesap açılınsa e-posta hesabı gerekmemekte veya kurtarma hesabı olarak bu adrese ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bakımdan mirasçılara e-posta hesaplarına erişim izni verilmelidir. Görüş için bkz. PRUNS, s. 3162.

¹⁰⁵ HERZOG, s. 3749; İNCE AKMAN, s. 547.

¹⁰⁶ RAUDE, s. 20.

B. Miras Bırakanın Verileri Bakımından

Ölüm kişiliği sona erdiren bir sebeptir (TMK m. 28). Lakin kişiliğe tanınan koruma, her zaman ölümle sona ermez¹⁰⁷. Zira kişiliğin ölümden sonra korunması, her insanın kişi olması nedeniyle sahip olduğu genel saygı hakkını içerir. Diğer yandan, bununla ölenin yaşamı boyunca yaptığı çalışmalarla elde ettiği ahlaki, kişisel ve sosyal değerler korunmaktadır¹⁰⁸. İnsan onurunun ölüm sonrasında uzanan bu tezahürü, birçok alanı olduğu gibi şüphesiz dijital mirası da kapsamına almakta ve onu ilgilendirmektedir.

Dijital varlıklar özel mesajlar, e-postalar, belgeler, fotoğraflar veya videolar içermektedir. Kimi zaman bunlar miras bırakanın özel alanına ilişkin bilgilerde barındırır. Dolayısıyla tıpkı günlükler ya da mektuplar gibi ihlâl için muazzam bir potansiyele sahiptir. Bu bakımdan önem arz eden husus, mirasçuların miras bırakanın dijital verilerine erişiminin kişisel verilerin korunması ilkesini ihlâl edip etmeyeceğidir. Ancak Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda ölen kişilerin verilerinin akıbetine ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Doktrinde ise bu husus farklı değerlendirmelere konu olmaktadır. Bir görüşe¹⁰⁹ göre yapılacak belirlemede başlangıç noktası, kişiliğin ve kişisel verilerin korunmasının ilgili kişinin ölümüyle sona ermesi ilkesidir. Zira ölüm, kişinin hem fiil hem de hak ehliyetini sona erdirmektedir (TMK m. 28). Bu sebeple, ölen kimselelerin verileri kişisel veri olarak kabul edilmez. Koruma altına alınan veriler, sağ kişilerin verileridir. Kanun'da da *ilgili kişi* olarak verisi işlenen gerçek kişiden bahsedilmektedir (KVKK m. 3/1-ç)¹¹⁰. Ayrıca mirasçılar, ölenin ve

¹⁰⁷ Detaylı bilgi için bkz. GEZDER, Ümit: "Ölüm Sonrası Hatrayı Koruma Doktrini ve Ölüm Sonrası Kişiliğin Korunması Teorisi", İÜHFİM, 65(1), 2007, s. 207-222, s. 211 vd.; TURAN BAŞARA, Gamze: "Kişiliğin Korunması Kapsamında Ölümden Sonra Hatıranın Korunması Teorisi", ÇÜHFD, C. 5(1), Y. 2020, s. 341-390, s. 341 vd.

¹⁰⁸ SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 292.

¹⁰⁹ KÜNZLE, s. 41; LÖTSCHER, s. 322. Ayrıca bkz. UÇAK, s. 104.

¹¹⁰ SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 293; HERZOG, s. 3748, 3749; RAUDE, s. 20; YILMAZ/ ERKAN, s. 572; İNCE AKMAN, s. 552. Karş. BURANDT/ ROJAHN-BRÄUTIGAM, BGB Anh. § 1922 Rn. 5; KLAS/ MÖHRKE-SOBOLEWSKI, s. 3476; NK-Nachfolger/ HERZOG, Digitaler Nachlass, Rn. 70; TOPRAK, s. 24; BADUR, s. 16; UÇAK, s. 111; YILMAZ, s. 86-87; YÜCEDAĞ, s. 766; BASKIN, s. 27-30. Ayrıca bkz. "Kişilik tam ve sağ doğum ile başlar ölüm ile son bulur. Borçlunun vefat etmiş murisinin özel hayatı bulunmadığı ve üçüncü kişiye ait bir malvarlığı sorgulaması da söz konusu olmadığı

onunla iletişim kuran muhatapların verileri için korunması gereken üçüncü kişiler olarak görülmemektedir¹¹¹. Ancak diğer kimseler bakımından aynı sonuca varılmamaktadır. Türk ve İsviçre hukukundaki hatıraya koruma yaklaşımına (*Andenkensschutz*) göre murisin kişilik hakkına yönelik saldırılar için mirasçılara dava açma imkânı verilmektedir. Burada yapılan saldırının ölen kişinin hatırasına yönelik olduğu kabul edilmektedir. Bu saldırı ile ölenin yakınlarının kişilik hakkı hukuka aykırı müdahaleyle ihlâl edilir. Söz konusu kişilik hakkının ihlâli sebebiyle yakınları kendi adlarına dava açabilir¹¹². Kısacası var olan hukuk bakımından ölen kişinin kişilik hakkı ve verileri, dijital terekenin mirasçılara intikaline bir

için Anayasanın 20/1 maddesinde yazılı temel haklardan olan kişisel verilerin ihlal edildiğinden söz edilemez.” Y. 12. HD, 4.3.2024, E. 2024/649 K. 2024/2008 (Lexpera, Erişim Tarihi: 26.08.2024). “...Konuya ilişkin yapılan değerlendirme neticesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18/09/2019 tarih ve 2019/273 sayılı Kararı ile; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) 3 üncü maddesinde ilgili kişinin “kişisel verileri işlenen gerçek kişi” olarak tanımlandığı, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 28 inci maddesinde ise kişiliğin, çocuğun sağ olarak tamamıyla doğduğu anda başladığı ve ölümle sona erdiği hükmünün yer aldığı, Kanunun 11. maddesine göre ilgili kişinin kendisi ile ilgili kişisel veriler hakkında bilgi talep edebileceği, hususları bir bütün olarak değerlendirildiğinde; talep edilen kişisel verilerin talep eden geçek kişiye ilişkin olmaması ve ölmüş kişiye ait olması sebebiyle talebin, Kanunun 11. maddesi kapsamında bir talep olarak değerlendirilmeyeceği, kanıma varıldığından bu hususta 6698 sayılı Kanunun kapsamında yapılacak bir işlemin olmadığına karar verilmiştir.” Ölü kişilerin verilerine yakınlarının erişim talebi hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18/09/2019 Tarihli ve 2019/273 Sayılı Karar Özeti. Bkz. <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6710/2019-273> (Erişim Tarihi: 2.11.2024).

- ¹¹¹ **NK-Nachfolger/HERZOG**, Digitaler Nachlass, Rn. 71. Ayrıca bkz. “Müvekkilinin müteveffanın temsilcisi olduğuna ve mahkemece verilecek yetkilerinin. Elektronik Haberleşmenin Gizliliği Kanununu kullanıldığı şekliyle “yasal rıza” teşkil ettiğine,...” Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. HD., E. 2020/1149 K. 2020/905 T. 13.11.2020 (Legalbank, Erişim Tarihi: 26.08.2024.).
- ¹¹² **SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT**, s. 292; **HERZOG**, s. 3748; **RAUDE**, s. 20; **KÜNZLE**, s. 41; **LÖTSCHER**, s. 322; **BURANDT/ROJAHN-GROBE-BOYMANN**, BGB § 1922 Rn. 107; **HOEREN**, s. 2114; **ANTALYA**, s. 49; **KÜNZLE**, s. 41; **TURAN BAŞARA**, s. 345 vd.; **YILMAZ**, s. 87. Görüş hakkında ayrıca bkz. **BADUR**, s. 17; **UÇAK**, s. 105-106; **GEZDER**, s. 212 vd.; **YILMAZ**, s. 60-64. “Önemle vurgulamak gerekir ki, şeref ve haysiyete yönelik saldırılar kişinin ölümü sonrasında gerçekleşirse ölenin kişilik hakkının ihlal edildiği söylenemez. Çünkü TMK’nın 28. maddesiyle kişilik ölüm ile sona erer. Ancak ölenin şeref ve haysiyetine yönelen saldırılar onun yakınlarnın kişilik hakkına saldırı teşkil eder. Bu tür saldırılar karşısında ölenin yakınları, kendi kişilik haklarının ihlaline dayanarak TMK’nın 25. maddesinde belirtilen davaları açabilir.” Y. HGK, 8.7.2020, E. 2017/1392 K. 2020/542 (Lexpera, Erişim Tarihi: 26.08.2024). Ayrıca bkz. Y. 11. HD., 16.6.2020, E. 2019/4898 K. 2020/2932 (Lexpera, Erişim Tarihi: 26.08.2024).

engel teşkil etmediği ve intikalin kişisel verileri ihlâl etmeyeceği belirtilmektedir¹¹³.

Diğer bir görüş¹¹⁴ söz konusu yaklaşımı eleştirmektedir. Buna göre hatırayı koruma yaklaşımıyla birlikte ölen kişiye ait çok büyük miktarda veri, kişisel veri olarak nitelendirilemeseler de korumasız kalabilir. Örneğin mirasçıların dava açmadığı veya saldırının bu kimselerden geldiği durumlar söz konusu olabilir. Ancak insan onurunun korunmasının gerektirdiği durumlarda ölen kimseye ait veriler de korunmalıdır. Bu sebeple Türk ve İsviçre hukukundaki kabulün aksine Alman hukukunda kabul edilen uzatılmış kişilik hakkı görüşü (*postmortaler Persönlichkeitsschutz*) savunulmalıdır. Bu görüşe göre kişilik, ölüm sonrasında sınırlı olarak devam eder. İnsan onuru, şeref ve haysiyet gibi bazı değerlere yönelik saldırılarda yakınları veya yetkilendirdiği kimseler onun adına koruma talep edebilir¹¹⁵. Ölene ait kişisel verilerin korunması içinse Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda değişiklik yapılmalıdır. Buna göre miras bırakanın yapacağı ölüme bağlı tasarruf ile verilerine belirli bir süre erişim sağlayacak, onları saklayacak veya imha edecek kişileri tespit etme hakkı tanınmalıdır. Belirleme yapılmaması halinde ise yakınları bu hakları

¹¹³ KÜNZLE, s. 41; SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 292; NK-Nachfolger/ HERZOG, Digitaler Nachlass, Rn. 71; LÖTSCHER, s. 316. Ayrıca bkz. YILMAZ, s. 92; YILMAZ/ ERKAN, s. 582. Burada mirasçı, dijital varlıkları kullanamaz. Ancak veri tabanını miras bırakan tarafından oluşturulduğu şekliyle devralır. Buna göre mirasçılara tanınan erişim hakkı, dijital varlıkların hesap ve içeriğini aynı şekilde görmeyi ve kullanıcı hesabında miras bırakanın daha önce yapabildiği şekilde "gezinmeyi" sağlamalıdır. Bkz. BeckOK BGB/MÜLLER- CHRISTMANN, BGB § 1922 Rn. 101. Dolayısıyla mirasçılar sadece o zamana kadar ki verilere sahip olabilmelidir. Bkz. GÖNÜL KOŞAR, s. 1094; YILMAZ/ ERKAN, s. 582. Bazı uygulamalar ise "hesap varisi" ismi ile mirasçılarının hesapları sınırlı bir şekilde kullanılmasına izin vermektedir. Belirtmek gerekir ki, hesaba erişim, mirasçılara hiçbir şekilde yazışmaların içeriğiyle diledikleri gibi tasarruf etme hakkı vermez. Eğer ki, dijital hizmet sunucusu mirasçılara kullanım hakkı sağlarsa yeni bir sözleşme ilişkisi kurulduğu varsa-yılmalıdır. Bkz. MüKoBGB/LEIPOLD, BGB § 1922 Rn. 38; RAUDE, s. 20.

¹¹⁴ BADUR, s. 27-28; UÇAK, s. 119; GEZDER, s. 215.

¹¹⁵ Görüş hakkında detaylı bilgi için bkz. BADUR, s. 27-28; UÇAK, s. 106 vd.; GEZDER, s. 215 vd.; TURAN BAŞARA, s. 343 vd.; YILMAZ, s. 65-68; BASKIN, s. 29.

kullanma hakkına sahip olmalıdır. Böylece ölenin verileri korunarak uygulamada yaşanabilecek sorunların önüne geçilmelidir¹¹⁶.

Belirtmek gerekir ki, miras bırakan gerek klâsik (analog) gerekse de dijital terekesinde bulunan bilgi ve belgelere dair istediği tasarrufta bulunabilir¹¹⁷. Mirasçılara geçmesini istemediği fotoğraf, yazı, görüntü, ve sair içerik ve evrakları sağlığında yok edebilir. Dilerse de yapacağı geçerli bir ölüme bağlı tasarruf ile dijital varlıklarına ilişkin istek ve dileğini düzenleyebilir. Miras bırakanın bu konudaki tasarrufları yerine getirilmeli ve dijital varlıkların mirasçılara intikali mümkün olmamalıdır. Herhangi bir düzenleme yapılmadığında ise ölenin kişisel verilerinin korunmasına ilişkin açık bir hüküm bulunmadığı için arzu edilen koruma sağlanamaz. Lakin doktrinde¹¹⁸ de belirtildiği üzere Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda yapılacak bir değişiklik ile verilere erişim sağlayarak imha edecek kimse belirlenebilir ve ölenin verilerinin korumasız kalmaması sağlanabilir. Bu değişiklik sonrasında miras bırakanın verileri de koruma kapsamına alınmalı ve herhangi bir ayırım yapmadan mirasçılara intikalinin önüne geçilmelidir. Bu ayırım esasen miras bırakanın karma nitelikteki dijital varlıkları için önem arz etmektedir. Zira miras bırakanın özellikle mahrem nitelik arz eden verileri, dijital varlıklarda ekonomik değere sahip olan verilerle bir arada bulunur. Böylece üçüncü kişiler ile miras bırakanın verilerine aynı koruma sağlanmış olur.

C. Üçüncü Kişilerin Verileri Bakımından

Kullanıcı ile dijital hesap sunucusu arasındaki sözleşme, kullanıcıya üçüncü kişilerle yaptığı yazışmaların korunacağını vaat etmektedir. Bu koruma esasen uçtan uca şifreleme yöntemi ile gerçekleşir. Lakin miras bırakanın ölümü halinde mirasçılara intikal eden dijital varlıklarda yer alan yazışmalara var olan hukukî düzenlememiz bakımından mirasçılar erişebilir. Dolayısıyla üçüncü kişilerin verileri mirasçılar tarafından ele

¹¹⁶ **BADUR**, s. 27-28; **UÇAK**, s. 113; **BASKIN**, s. 30. Mirasçılar veya yakınları herhangi bir itirazda bulunmasa dahi miras bırakanın onur ve saygınlığı söz konusu olduğunda bu koruma devlet tarafından sağlanmalıdır. Görüş için bkz. **UÇAK**, s. 114.

¹¹⁷ Miras bırakan küllî halefiyet yoluyla mirasçılarının eline geçmesini istemediği bilgi veya mal varsa yapacağı bir ölüme bağlı tasarruf sayesinde intikali engelleyebilir. Bkz. **SAYIN**, s. 285-286.

¹¹⁸ **BADUR**, s. 27-28; **UÇAK**, s. 113; **BASKIN**, s. 30.

geçirilebilir. Bu durumda ise miras bırakan ile iletişim kuran üçüncü kişilerin kişisel verilerinin korumaya değer olup olmadığı veya nasıl bir korunma sağlanacağı sorusu gündeme gelir.

Alman Federal Mahkemesi vermiş olduğu kararında¹¹⁹ dijital hesapların açılış ve kullanımını konu alan sözleşmelerin mirasçılara intikal edeceğini belirtmektedir. Bu bakımdan kararda, veri sahibinin taraf olduğu bir sözleşmenin ifası için verilere erişimin gerekli olduğuna değinilmektedir (GDPR Art. 6/1, b). Ayrıca Mahkeme'ye göre yazışma içeriklerine üçüncü kişiler tarafından erişilebilmesi riskini muhatap üstlenir. Muhatap üçüncü kişi, gönüllü ve bilinçli olarak verilerini dijital hizmet sunucusuna iletmektedir. İçeriğin alıcının hesabına iletileceğini bilmekte ve bunu istemektedir. Dahası dijital hizmet sunucusu, içerik ve yazışmaları belli bir kişiye iletmekle yükümlü değildir. Bunu garanti de edemez. Gönderim gerçekleştikten sonra kimin mesajın içeriği hakkında bilgi sahibi olacağı, kontrol edilemez. Lakin alıcının ölümünden sonra mirasçılarının da muhatapın verileri hakkında bilgi sahibi olacağı muhatap tarafından öngörülebilmelidir. Bu sebeple Mahkeme'ye göre mirasçılarının, dijital hesaba erişimleri, haberleşmenin gizliliği veya kişisel verilerin korunması ilkesini ihlâl etmez.

Antalya Bölge Adliye Mahkemesi, değerlendirilmeye konu olan 2020 tarihli kararında¹²⁰ üçüncü kişinin kişisel verilerinin dijital terekenin intikaline bir engel olarak görmemektedir. Doktrinde benzer değerlendirmeler yapılmakta ve üçüncü kişilerin kişisel verilerinin dijital varlıkların miras yoluyla intikaline engel teşkil etmeyeceği belirtilmektedir¹²¹. Buna göre üçüncü kişilerin verilerinin mirasçılara geçme riski, sadece dijital

¹¹⁹ BGH 12.07.2018 III ZR 183/17. Açıklama ve değerlendirme için bkz. **MüKoBGB/LEIPOLD**, BGB § 1922 Rn. 41-43; **RAUDE**, s. 18; **PREUß**, Nicola: "Digitaler Nachlass-Vererbarkeit eines Kontos bei einem sozialen Netzwerk", NJW 2018 Heft 43, s. 3146-3149, s. 3146-3147; **BURANDT/ ROJAHN-BRÄUTIGAM**, BGB Anh. § 1922 Rn. 1 vd.; **SEIDLER**, s. 142 vd.; **LÖTSCHER**, s. 316 vd.

¹²⁰ Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. HD., E. 2020/1149 K. 2020/905 T. 13.11.2020 (Legalbank, Erişim Tarihi: 26.08.2024.). Karar için bkz. yuk. III, B. Dijital varlıkların cismanî olmasının gerekli değildir. Bkz. **GÖNÜL KOŞAR**, s. 1094; **RAUDE**, s. 19.

¹²¹ **RAUDE**, s. 22; **PREUß**, s. 3147; **GÖNÜL KOŞAR**, s. 1093; **MüKoBGB/LEIPOLD**, BGB § 1922 Rn. 41 vd.; **HERZOG**, s. 3749, 3751; **LÖTSCHER**, s. 316; **İNCE AKMAN**, s. 557.

varlıklar için geçerli değildir¹²². Örneğin mektuplarda, basılı fotoğrafları içeren albümde de aynı risk vardır. Öyle ki, miras bırakan dijital hesabının şifrelerini veya içeriğini hayattayken üçüncü kişilerle paylaşabilir. Ayrıca gönderici aksini belirtmemişse, mektup aynı evde yaşayan birine teslim edilebilir. Böylece de içeriği öğrenilebilir. Murisin ölümü halindeyse cep telefonuna veya flash belleğe sahip olan mirasçılar, telefon içerisinde kolayca ulaşılabilir olan fotoğraf, ses kaydı, yazışmaları da elde ederler. Bu görüşe göre salt üçüncü kişilerin kişilik hakkının korunması gereğinden yola çıkarak dijital varlıkların mirasçılara geçmeyeceğini söylemek orantısızdır¹²³. Dahası nasıl ki postane mektupları mirasçılara teslim etmeden önce özel ve iş mektupları olarak ayırmak zorunda değilse, sağlayıcı da e-postalar için aynı şeyi yapmak zorunda değildir¹²⁴. Ayrıca mesajların içeriğine göre bir ayırım yapılmasının da uygulanabilir olmadığı ifade edilmektedir¹²⁵.

Doktrinde belirtildiği üzere mirasçıların terekenin hızlı bir şekilde tasfiye edilmesinde¹²⁶ ve düzgün yönetilmesine¹²⁷ menfaatleri vardır. Zira mirası reddedip reddetmeme konusunda karar verebilmeleri için terekenin genel bir görünümüne ihtiyaç duyarlar. Haberleşmenin ve üçüncü kişilerle olan iletişimin gizliliğine daha fazla vurgu yapılmasının ise dijital terekenin zamanında tasfiye edilmesini engellediği, yükümlülükleri ve maliyetleri de arttırdığı da belirtilmektedir. Sonuç olarak bu görüşe göre mirasçıların terekenin hızlı ve sorunsuz bir şekilde tasfiye edilmesindeki çıkarları, iletişimin gizliliğinden ve üçüncü kişilerin verilerinin korunmasından daha önemli görülmektedir¹²⁸. Aksi bir görüş¹²⁹ ise miras bırakan ile veri paylaşımında bulunan üçüncü kişilerin özel bilgilerinin de dijital hesaplarda birlikte, her koşulda mirasçılara intikalini hukuka aykırı ve

¹²² GÖNÜL KOŞAR, s. 1093; HERZOG, s. 3749; KÜNZLE, s. 41; İNCE AKMAN, s. 547. Karş. RAUDE, s. 22.

¹²³ GÖNÜL KOŞAR, s. 1093. Karş. RAUDE, s. 22.

¹²⁴ HERZOG, s. 3749.

¹²⁵ MüKoBGB/LEIPOLD, BGB § 1922 Rn. 36. Karş. KÜNZLE, s. 41.

¹²⁶ Bkz. HERZOG, s. 3751. Ayrıca bkz. SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 292.

¹²⁷ HERZOG, s. 3746; PREUß, s. 3147.

¹²⁸ Bkz. HERZOG, s. 3751. Ayrıca bkz. SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT, s. 292.

¹²⁹ AKKURT, s. 324. Ayrıca bkz. DEMİR, s. 181.

sakıncalı bulmaktadır. Bu sebeple, her ne kadar mevzuatımızda açık hüküm bulunmasa da yargı mercilerinin verilerinin açığa çıkarılmasını ve yayılmasını önleyecek şekilde hüküm vermelerinin gerekli olduğunu belirtir. Bu bakımdan mirasçı, son derece kişisel olan verilerin dışındakilere halef olur. Dahası bazı verilerin mirasçılar tarafından erişimine veri koruma kanunu veya kişisel haklar kapsamında itirazda bulunulabilecek dijital hizmet sağlayıcılarının yardımıyla verilere erişimin engellenmesi istenebilecektir. Bu dijital terekenin karakteristik özelliğidir¹³⁰.

Kanaatimizce burada değerlendirmeye konu olan husus, üçüncü kişinin sadece miras bırakan ile paylaştığı ve alenileştirmedeği özel verilerdir. Ayrıca da salt ekonomik değer taşıyan dijital varlıklar için de böylesi bir değerlendirmeye gerek bulunmamaktadır. Zira miras bırakan ile iletişim kuran üçüncü kişilerin verilerinin de esas itibarıyla özel olmayacağı, ekonomik amaca hizmet edeceği düşünülebilir¹³¹. Salt kişisel nitelikte olan dijital varlıklarda yer alan veriler ise miras bırakanın kişiliğinin bir parçası olduğu gibi üçüncü kişilerin de mahremine oluşturmaktadır. Bu sebeple söz konusu verilerin mirasçılara intikali hukuka aykırıdır. Karma nitelikteki dijital varlıklarda ise üçüncü kişilerin verilerin korunup korunmayacağı veya nasıl bir koruma sağlanması gerektiği ise daha sorundur. Zira bu dijital varlıklarda hem ekonomik hem de kişisel veriler bir arada bulunur. Kanaatimizce karma nitelikte dijital varlıklarda yer alan üçüncü kişilerin ve miras bırakanın özel bilgilerinin herhangi bir ayrıştırma yapılmadan dijital hesapla birlikte, mirasçılara intikali, onların kişisel verilerinin korumasız bırakılması anlamına gelir. Bu sebeple de hukuka aykırıdır. Aksi kabul ile mirasçıların dijital varlıklar üzerindeki genellikle ekonomik olan veya sınırlı erişim ile giderilebilecek menfaati, üçüncü kişilerin mahrem verilerinin gizli tutularak saygınlığının korunmasına tercih edilmiş olur. Bunun yerine yargı mercileri, miras bırakanın veya üçüncü kişilerin özel hayatına ilişkin olan ve mahreminde yer alan verileri intikal kapsamına almayarak ayıklayabilir. Mirasçılar için de özel anı niteliği taşıyan, onların ortak belleğinde bulunan verilere sınırlı erişim izni verilebilir (TMK m. 653). Dahası mirasçıların duygusal veya manevî olan

¹³⁰ BeckOK BGB/MÜLLER-CHRISTMANN, BGB § 1922 Rn. 99.

¹³¹ Aynı yönde bkz. DEMİR, s. 181.

menfaatleri, dondurulmuş ya da anıtlştırılmış bir hesaba erişim ile gözetilebilir. Böylece üçüncü kişilerin kişisel verilerinin korunmasına yönelik olan üstün menfaati de korunmuş olur. Ayrıca kullanıcılara Whatsapp ve Telegram gibi haberleşmeyi esas alan uygulamalardaki gibi varsayılan mesaj süresi seçeneği sunulabilir. Hesap, anıt hesaba dönüştürüldüğünde mesajların otomatik olarak silinmesine yönelik seçenek de eklenebilir. Bu seçenek ile hesap anıt hesaba dönüştürüldüğünde mesajlaşmaların her iki tarafın hesabından da otomatik olarak silinmesi mümkün hale gelir. Kı-sacası terekenin tespiti amacıyla yapılacak başvuruyu inceleyen mahkeme, miras bırakanın dijital varlıklarını, özelliklerini, kullanım amacını ve somut olayın şartlarını veya tarafların menfaatlerini dikkate alarak karar verebilir¹³².

Değerlendirilmesi gereken diğer bir husus, miras bırakan ile iletişime geçen üçüncü kişilerin intikale dair bilgilendirilmeleridir. Zira iletişim süreci her zaman birden fazla kişiyi içerir. Bu nedenle, muhatabın rızası da mevcut olmalıdır. Somut deliller yoksa rızanın olmadığı kabul edilmelidir. Sonuçta, hiç kimse muhatabının ölümünü ve buna bağlı olarak küllî halefiyet nedeniyle kimlik değişikliğini göz önünde bulundurmak zorunda değildir. Dolayısıyla mirasçılardan üçüncü kişileri haberdar etmeleri beklenebilir¹³³. Kanaatimizce de miras bırakanla iletişim kuran üçüncü kişilerin, dijital varlığın artık mirasçılara intikal ettiğini bilme konusunda menfaatleri vardır. Bu sebeple, mirasçılar bu bilgilendirmeyi yapmakla yükümlü olmalıdır. Ayrıca dijital hizmet sunucularına üçüncü kişilere miras bırakanın öldüğünün ve hesabın mirasçılara intikal ettiğinin bildirilmesi yükümlülüğü getirilebilir. Örneğin bu durum dijital hesabın ana sayfasında, onunla iletişim kurabilecek üçüncü kişilerce görülebilir yerlerde bulunması düşünülebilir. Böylelikle olası yazışmalar ve kişisel veri paylaşımları için koruma sağlanır.

¹³² Miras yoluyla intikale elverişli dijital varlıkların tespitinde kullanılacak ölçütler için bkz. **BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR**, s. 375.

¹³³ **SOLMECKE/ KÖBRICH/ SCHMITT**, s. 292. Türkiye’de temsilcilikleri bulunmayan dijital hizmet sağlayıcılarına bilgilendirme yükümlülüğü getirilmesi mümkün olmayabilir. Ancak terekenin resmen yönetilmesi halinde hakim tarafından atanacak tereke tasfiye memuru bilgilendirme yapabilir. Görüş için bkz. **BÜYÜKSAĞIŞ/ ÖZYİĞİT/ MİRKELAM FALAY/ BULDAĞ/ OKUR**, s. 387-388.

Üçüncü kişiler, rızaları dışında kişisel verilerinin hukuka aykırı olarak muhatap miras bırakanın mirasçılara intikali karşısında kişilik hakkını koruyucu davalar açabilirler (TMK m. 25). Bu bağlamda şartları olduğu taktirde saldırının önlenmesi veya mevcut saldırıya son verilmesi talep edilebilir. Ayrıca hukuka aykırılığın tespiti ve uğranılan zararın tazmini de istenebilir. Kişisel verilere yönelik bu ihlâl sebebiyle veri sorumlusuna başvurulabilir (KVKK m. 13)¹³⁴.

SONUÇ

Dijital miras konusu miras bırakan, mirasçılar ve dijital hizmet sağlayıcıları için önemli zorluklar teşkil etmektedir. Bu konuda dijital hizmet sağlayıcıları arasında bugüne kadar sağlanmış standart bir uygulama bulunmamaktadır. İctihat hukukunda da değerlendirmeye konu olan yeterince karar yoktur. Ayrıca, haberleşmenin gizliliği ve kişisel verilerin korunması gerekliliği ile miras hukuku arasında henüz çözülme çatişma vardır. Dolayısıyla bu konuda bir düzenleme yapılması var olan birçok sorunu ortadan kaldırabilir. Böylesi bir düzenlemeye kadar ise söz konusu uyumsuzlukları en aza indirecek çözümlerden ilki, miras bırakanın gerekli şekilde şartlarına uyararak bir vasiyetname yapması ve hukukun kendisine verdiği sınırlar içerisinde tasarrufta bulunmasıdır. Ancak bu şekilde en azından dijital varlıkların intikalinde oluşabilecek tereddütler azaltılabilir.

Geçerli bir düzenlemenin bulunmadığı durumlarda miras bırakanın ve onunla iletişime geçen üçüncü kişilerin özel bilgiler de dahil tüm kişisel verilerinin her koşulda mirasçılara geçmesi, bu verilerin korunması sonucunu doğurur. Bu durum sakıncalı olduğu gibi hukuka da aykırıdır. Bu sebeple açık hüküm bulunmasa da yargı mercileri söz konusu verileri korumalı ve mirasçıların salt özel nitelikteki kişisel verilere halef olmayacağı yönünde karar vermelidir. Burada ise dijital varlıklar kullanım amacına göre tasnif edilerek bir sonuca varılması gerekir. Şöyle ki, ekonomik değeri olan ve mirasçılara intikal eden (TMK m. 599) dijital varlıklarda yer alan veriler, üçüncü kişilerin ve miras bırakanın ekonomik amacına hizmet eden verilerdir. Dolayısıyla bu varlıklar özel nitelikteki verileri içermeleri pek mümkün değildir. Salt kişisel amaçla kullanılan

¹³⁴ Konu hakkında detaylı açıklama için bkz. **ERSÖZ**, s. 82-83; **BASKIN**, s. 126 vd.

dijital varlıklar, miras bırakanın kişi varlığına dahil haklardandır. Haberleşmenin ve özel hayatın gizliliği ile birlikte kişisel verilerin korunması ilkesi gereğince bunların mirasçılara intikali mümkün değildir. Böylece üçüncü kişinin kişisel verileri gibi miras bırakanın kişiliği de ölüm sonrasında dahi korunmuş olur. Kişisel verilerin korunması ihtiyacı ise daha çok hem ekonomik değer taşıyan hem de kişisel özelliği bulunan karma nitelikteki dijital hesaplar içindir. Burada miras bırakanın ve üçüncü kişilerin haberleşmelerinin gizliliği ve kişisel verilerinin korunması gereği, daha ağır basmaktadır. Dahası miras bırakanın ve üçüncü kişinin kişilik hakları, saygınlığı ve kişisel verilerinin korunması gereği, mirasçıların menfaatlerine üstün tutulmalıdır. Tüm bu gerekçelerle, karma nitelikteki dijital varlıklarda söz konusu kişisel veriler, mirasçılara intikal edecek dijital hesaptan ayıklanmalı ve özel bilgilerin dijital hesapla birlikte mirasçılara intikal etmemesine karar verilmelidir. Miras bırakanın özellikle kişisel nitelikte olan dijital varlıkları için geçerli olan duygusal menfaati ise anıt hesap uygulamasında olduğu gibi benzer uygulamalarla kendilerine sağlanabilir. TMK m. 653 kapsamında istisna teşkil eden onların ortak hafızasında yer alan aile belgeleri mirasçılara verilebilir. Böylece hem miras bırakanın hem de üçüncü kişilerin kişisel verileri, sahip olması gereken korumaya kavuşmuş olurken mirasçıların menfaati de gözetilir.

KAYNAKÇA

- AKÇAAL**, Mehmet: “NFT (Değiştirilmeyen Jeton) Sanat Eserlerinin Miras Yoluyla Geçmesi”, Türkiye Barolar Birliği, Y. 2022, Sa. 159, s. 363-396.
- AKKURT**, Sinan Sami: Dijital Varlıkların Miras Yoluyla Bırakılması, Seçkin Yayınları, 2022.
- ALTINDAL**, Hasan/ **ARSLAN**, Yusuf Enes: “Türk Hukukunda Dijital Miras: Karşılaşılan Sorunlar ve Uluslararası Uygulamalar Çerçevesinde Bazı Çözüm Önerileri”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 2021 Sa. XXV/1, s. 313-351.
- ANTALYA**, Gökhan: Marmara Hukuk Yorumu Miras Hukuku Cilt III, Ankara, 2021.
- BADUR**, Emel: “Kişisel Verilerin Kişiliğın Başlangıcı ve Sonu Ötesinde Korunması”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XXVII, Temmuz 2023, Sa. 3, s. 3-32.
- BASKIN**, Onur: Türk Hukuku Bakımından Kişilik Hakkı Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması, Yetkin, Ankara, 2021.
- BURANDT**, Wolfgang/ **ROJAHN**, Dieter: Erbrecht, 4. Auflage, C.H. Beck 2022. (Burandt/ Rojahn-Bölüm Yazarı)
- BÜYÜKSAĞIŞ**, Erdem/ **ÖZYİĞİT**, Sinem/ **MİRKELAM FALAY**, Selin/ **BULDAĞ**, İlay Ezgi/ **OKUR**, Mustafa Said, “Dijital Varlıkların Miras Yoluyla İntikali”, Yargıtay Dergisi, C. 47, Sa. 2, Y. Nisan 2021, s. 337-408.
- ÇABRİ**, Sezer: Miras Hukuku Şerhi (TMK m. 495-574), Cilt I, Oniki Levha, İstanbul, 2022.
- ÇELİKTAŞ**, İlyas: “Vefat Eden Kişinin Elektronik Posta Hesabı Mirasçılara İntikal Eder Mi?”, Terazi Hukuk Dergisi, Y. 2011 Sa. 6/62, s. 34-39.
- DEMİR**, Zeynep Rana: “Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla Geçışı Mümkün Müdür?” Prof Dr. Feyzi Necmeddin Feyzioğlu’nun Anısına Armağan, Oniki Levha, İstanbul, 2020.
- DEUTSCHER ANWALT VEREIN (DAV)**: Stellungnahme des Deutschen Anwaltvereins durch die Ausschüsse Erbrecht,

Informationsrecht und Verfassungsrecht, SN 34/13: Digitaler Nachlass, (DAV-Bölüm yazarı).

DEUSCH, Florian: "Digitales Sterben: Das Erbe im Web 2.0", ZEV 2014, Heft 1, s. 2-8.

DOĞANCI, Doğa Ekrem: "Sosyal Medya Kullanıcı Hesabı Sözleşmelerinin Dijital Tereke Yönünden Değerlendirilmesi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Y. 2022, Sa. 28/1, s. 329-370.

DURAL, Mustafa/ **ÖZ**, Turgut: Türk Özel Hukuku Cilt IV Miras Hukuku, İstanbul, 2023.

EREN, Fikret/ **YÜCER AKTÜRK**, İpek: Türk Miras Hukuku, Ankara, 2023.

ERSÖZ, Oğuz: Dijital Tereke Kavramı ve Miras Hukukundaki Sorunları, Oniki Levha, İstanbul, 2024.

GEZDER, Ümit: "Ölüm Sonrası Hatırayı Koruma Doktrini ve Ölüm Sonrası Kişiliğin Korunması Teorisi", İÜHFİM, 65(1), 2007, s. 207-222.

GÖNÜL KOŞAR, Günhan: "Dijital Miras Üzerine Değerlendirmeler", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. Eylül-Ekim 2023, C. 18, Sa. 216, s. 1065-1101.

GÜRBÜZ, Eşraf Can: "Dijital Varlıkların Miras Yoluyla İntikali", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 29, Sa. 1, Haziran 2023, s. 840-875. (Dijital Varlık)

GÜRBÜZ, Eşraf Can: Dijital Miras, Adalet, Şubat 2024. (Dijital Miras)

HAU, Wolfgang/ **POSECK**, Roman: BeckOK BGB, 70. Edition, C.H.BECK München 2024. (BeckOK BGB/ Bölüm Yazarı)

HERZOG, Stephanie: "Der digitale Nachlass - ein bisher kaum gesehenes und häufig missverstandenes Problem", NJW 2013, s. 3745-3751.

HOEREN, Thomas: "Der Tod und das Internet - Rechtliche Fragen zur Verwendung von E-Mail- und WWW-Accounts nach dem Tode des Inhabers", NJW 2005, s. 2113-2117.

İNAN, Ali Naim/ **ERTAŞ**, Şeref/ **ALBAŞ**, Hakan: Türk Medeni Hukuku Miras Hukuku, 12. Basi, Ankara 2024.

- İNCE AKMAN**, Nurten: “Miras bırakanın Dijital Bilgilerinin Mirasçılara Geçişi (Dijital Tereke)”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9 Sa. 2, s. 527-560.
- KLAS**, Benedikt/ **MÖHRKE-SOBOLEWSKI**, Christine: “Digitaler Nachlass – Erbschutz trotz Datenschutz”, NJW 2015, s. 3473-3478.
- KROIß**, Ludwig/ **HORN**, Claus-Henrik/ **SOLOMON**, Dennis: Nachfolgerecht, Erbrechtliche Spezialesetze, 3. Auflage, Nomos, 2023.(NK-Nachfolger/ Bölüm Yazarı)
- KÜNZLE**, Hans Rainer: “Digitaler Nachlass nach schweizerischem Recht”, Zeitschrift für Erbrecht, 2015, s. 39-54.
- LÖTSCHER**, Cordula: “Das erbrechtliche Schicksal von -Accounts bei Facebook, Google, Apple & Co.”, Zeitschrift für Erbrecht, 2020, s. 304-328.
- LÖTSCHER**, Cordula: Der digitale Nachlass, Schulthess Juristische Medien AG, 2021. (Nachlass)
- MARAŞLI DİNÇ**, Yasemin: “Ölümden Sonra Sosyal Medya Hesaplarının Hukukî Akıbeti: Dijital Miras””, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Y. 2019, Sa. 142, s. 273-287.
- PREUß**, Nicola: “Digitaler Nachlass- Vererbbarkeit eines Kontos bei einem sozialen Netzwerk”, NJW 2018 Heft 43, s. 3146-3149.
- RAUDE**, Karin: “Der digitale Nachlass in der notariellen Praxis”, RNotZ 2017, s. 17-27.
- PRUNS**, Matthias: “Keine Angst vor dem digitalen Nachlass!”, NWB 2013, s. 3161-3167.
- SÄCKER**, Franz Jürgen/ **RIXECKER**, Roland/ **OETKER**, Hartmut/ **LIMPERG**, Bettina: Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Verlag C.H.BECK München, 2024. (MüKoBGB/ Bölüm Yazarı)
- SAYIN**, Zeliha Gizem: KHAS Hukuk Bülteni 2020-2021 Akademik Yılı Derlemesi, Baysal, Başak/ Abut Ahmet/ Bilgetekin, N. Tuğçe/ Arat Nilay (Editörler), Dijital Miras ve 13.11.2020 Tarihli Antalya Bölge Adliye Mahkemesi Kararı: Oniki Levha, 2021.

- SEIDLER**, Katharina: "Der digitale Nachlass – ein Zwischenstand", NZFam 2020, s. 141-145.
- SOLMECKE**, Christian/**KÖBRICH**, Thomas/**SCHMITT**, Robin: "Der digitale Nachlass – haben Erben einen Auskunftsanspruch? - Überblick über den rechtssicheren Umgang mit den Daten von Verstorbenen", MMR 2015, s. 291-295.
- ŞAHİN ŞENGÜL**, Eda: "Dijital Miras", Türk Medeni Hukuk Reformunun 95. Yılı Sempozyumu (4 Ekim 2021), s. 165-187.
- TOPRAK**, Bilal: KVKK ve GVKT Açısından İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması, Ankara, 2021.
- TURAN BAŞARA**, Gamze: "Kişiliğin Korunması Kapsamında Ölümden Sonra Hatıranın Korunması Teorisi", ÇÜHFD, C. 5(1), Y. 2020, s. 341-390.
- UÇAK**, Murat, "Kişisel Verilerin Ölümden Sonra Korunması", İMHFD, C. VI, Sa. 10, Y. 2021, s. 97-123.
- YETİM**, Servet: "Elektronik Posta Hesabı İçeriği Mirasa Konu Olur Mu?", Terazi Hukuk Dergisi, Y. Mayıs 2008, Sa. 21, s. 49-65.
- YILMAZ**, İlayda, Dijital Miras, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2022.
- YILMAZ**, Süleyman/**ERKAN**, Vehbi Umut: "Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla İntikal Edip Edemeyeceği Sorusunun Kişisel Verileri Koruma Hukuku Kapsamında İncelenmesi", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 2020 Sa. 11/2, s. 569-586.
- YÜCEDAĞ**, Nafiye: "Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Uygulama Alanı Ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri", İÜHFM C. LXXV, S. 2, 2017, s. 765-790.